

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA OSIGURAVAJUĆIH I REOSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA U RH

Pilić, Ivana

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:218469>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-26**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET SPLIT**

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
OSIGURAVAJUĆIH I REOSIGURAVAJUĆIH
DRUŠTAVA U RH**

Mentorica:

doc. dr. sc. Ivana Dropulić

Studentica:

Ivana Pilić

Split, rujan, 2019.

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
1.1. Definiranje problema istraživanja.....	3
1.2. Ciljevi rada.....	4
1.3. Metode rada	4
1.4. Struktura rada.....	6
2. ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA NA TEMELJU PODATAKA IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	7
2.1. Financijski izvještaji osiguravajućih društava	7
2.1.1. Izvještaj o financijskom položaju.....	8
2.1.2. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.....	11
2.1.3. Izvještaj o novčanim tokovima	13
2.1.4. Izvještaj o promjenama kapitala.....	14
2.1.5. Bilješke uz financijske izvještaje	19
2.2. Analiza financijskih izvještaja društava za osiguranje i reosiguranje.....	19
2.2.1. Horizontalna i vertikalna analiza.....	20
2.2.2. Analiza prema pokazateljima	21
3. KOMPARATIVNA ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA OSIGURAVAJUĆIH I REOSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA U RH.....	22
3.1. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju društava za osiguranje i reosiguranje	22
3.2. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društava za osiguranje i reosiguranje	43
3.3. Analiza prema specifičnim pokazateljima	53
4. ZAKLJUČAK.....	56
LITERATURA	58
POPIS SLIKA.....	59
POPIS TABLICA	60
SAŽETAK.....	63
SUMMARY.....	64

1. UVOD

U uvodnom dijelu završnog rada precizirat će se problem istraživanja te ciljevi rada. Ukratko će se opisati metode koje će se koristiti u svrhu izrade teorijskog i praktičnog dijela rada te će se naposljetku definirati i struktura rada.

1.1. Definiranje problema istraživanja

Osiguranje kao pojam nije suvremenog karaktera, već se njegov razvoj može pratiti još od 3 000 g. pr. Kr., kada su kineski trgovci svojom robom nadoknađivali štetu drugim trgovcima koji su prevozili robu morskim pute, a čija je roba uslijed nesreća na moru bila oštećena ili uništena. Međutim, puni razvoj naprednijih oblika osiguranja veže se uz spoznaju čovjeka da se pojedinačni rizik smanjuje ako se udruži u zajednicu rizika, čime se osigurava jednostavnija zaštita od opasnosti (Ćurak & Jakovčević, 2007).

Osiguranje se temelji na prijenosu rizika od pojedinaca na skupinu ili zajednicu rizika, a raspodjela gubitaka na sve osiguranike. Gubitci se pokrivaju u obliku premija koje uplaćuju osiguranici (Mićin, 2008).

Djelatnost osiguranja u velikoj mjeri utječe na razvoj gospodarstva, stoga se percipira kao važan faktor stabilnosti financijskog sustava. Prema podacima HANFA-e u Hrvatskoj trenutno djeluje ukupno 18 društava za osiguranje i reosiguranje. Njihovi financijski izvještaji osiguravaju zainteresiranim informacije o poslovanju, stoga je analiza financijskih izvještaja tih društava važna kako bi svi zainteresirani mogli donijeti odluke u skladu sa svojim interesima.

Ciljevi financijskih izvještaja uključuju (Godač, 2015):

- pružanje informacija o financijskoj poziciji, odnosno:
 - imovini,
 - izvorima imovine,
 - likvidnosti i solventnosti,
- pružanje informacija o uspješnosti poslovanja,
- pružanje informacija o novčanim tijekovima.

Budući da se tema završnog rada veže uz analizu poslovanja osiguravajućih i reosiguravajućih društava, problem istraživanja vezan je za analizu performansi poslovanja sektora osiguranja u Republici Hrvatskoj.

1.2. Ciljevi rada

Ishodište analize financijskih izvještaja kreće od postupaka sastavljanja financijskih izvještaja, pri čemu je nužno ispoštovati načela urednog knjigovodstva te slijediti smjernice postavljene u standardima financijskog izvještavanja. Naime, analizom financijskih izvještaja bilo kojeg poslovnog subjekta stječe se uvid u trenutno poslovanje, ali se i stvaraju temelji predviđanja poslovanja u budućnosti pri čemu se može pratiti trend kretanja vrijednosti glavnih pozicija financijskih izvještaja. Pri analizi u obzir se uzimaju horizontalna i vertikalna analiza te analiza prema pokazateljima.

Kod osiguravajućih društava u obzir se uzimaju sljedeći financijski izvještaji:

- izvještaj o financijskom položaju,
- izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti,
- izvještaj o novčanom tijeku,
- izvještaj o promjenama kapitala,
- bilješke uz financijske izvještaje.

Cilj završnog rada je analiza i usporedba stavki financijskih izvještaja, odnosno odabranih pokazatelja performansi za osiguravajuća i reosiguravajuća društva u Republici Hrvatskoj.

1.3. Metode rada

Za potrebe izrade završnog rada koristit će se sljedeće metode:

- deskripcija,
- indukcija,
- dedukcija,
- analiza,
- sinteza,
- kompilacija,

– klasifikacija.

Metoda deskripcije odnosi se na postupak opisivanja činjenica i pojmova te empirijskih potvrđivanja odnosa i veza bez znanstvenog tumačenja (Zelenika, 2000). Ovom će se metodom u teorijskom dijelu rada opisati postupci analize financijskih izvještaja specifičnih za osiguravajuća društva.

Induktivna se metoda odnosi na dosljednu primjenu induktivnog načina zaključivanja u kojem se na temelju pojedinačnih činjenica dolazi do zaključka o općem sudu (Zelenika, 2000). U radu će se na temelju analize poslovanja pojedinačnih osiguravajućih i reosiguravajućih društava donijeti zaključak o poslovanju na tržištu osiguranja.

Deduktivna se metoda odnosi na dosljednu primjenu deduktivnog načina zaključivanja u kojem se iz općih stavova donose konkretni pojedinačni zaključci (Zelenika, 2000). U radu će se zaključivati o poslovanju pojedinog osiguravajućeg, odnosno reosiguravajućeg društva.

Metoda analize uključuje znanstveno izučavanje određenih pojava njihovom raščlambom na jednostavnije elemente, pri čemu se svaki od njih izučava posebno i u odnosu na druge (Zelenika, 2000). U radu će se analizirati financijski izvještaji društava pri čemu će se provesti horizontalna i vertikalna analiza glavnih pozicija temeljnih financijskih izvještaja te analiza prema pokazateljima.

Metoda sinteze je postupak znanstvenog pojašnjavanja pojava preko spajanja jednostavnijih dijelova u cjelinu, odnosno povezivanje analizom dobivenih elemenata (Zelenika, 2000). U radu će se u zaključnom dijelu povezati teorijski i praktični dio rada.

Metoda kompilacije predstavlja preuzimanje tuđih spoznaja (Zelenika, 2000), a u radu će se koristiti prilikom izrade njegovog teorijskog dijela uz obavezno navođenje izvora.

Metoda klasifikacije odnosi se na podjelu općeg pojma na posebne (Zelenika, 2000). Ovom će se metodom u radu pojam financijskih izvještaja i metoda njihove analize podijeliti na sastavne elemente.

1.4. Struktura rada

Rad, uz uvodni i zaključni dio, čine još dva poglavlja. Problem istraživanja, ciljevi i metode rada te njegova struktura prikazani su u uvodnom dijelu koji je ujedno i prvo poglavlje rada. U drugom poglavlju teorijski će se prikazati načini i postupci analize financijskih izvještaja specifičnih za osiguravajuća društva. Definirat će se i ukratko opisati financijski izvještaji osiguravajućih društava te će se opisati postupci analize.

U trećem poglavlju, koje ujedno predstavlja i praktični dio rada, prikazat će se komparativna analiza uspješnosti poslovanja osiguravajućih i reosiguravajućih društava u Republici Hrvatskoj. U zaključnom dijelu rada navest će se temeljne spoznaje iz teorijskog i praktičnog dijela rada. Nakon zaključka slijedi popis korištenih izvora, grafikona, slika te tablica, kao i sažetak s ključnim riječima na hrvatskom i engleskom jeziku.

2. ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA NA TEMELJU PODATAKA IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Financijski izvještaji osiguravajućih društava

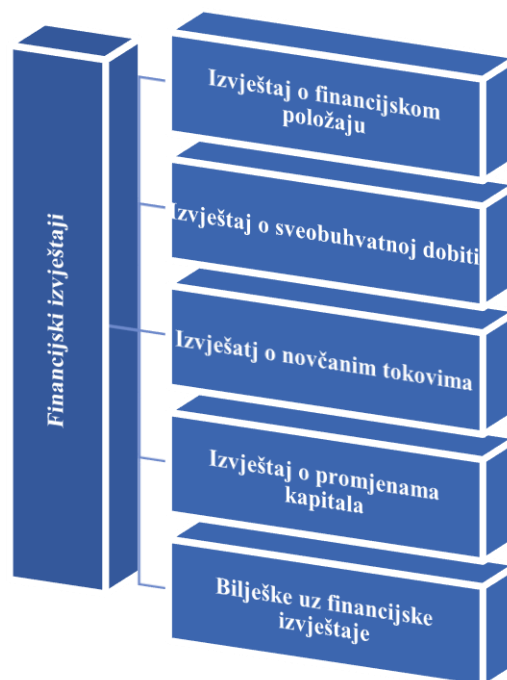
Članak 5. Zakona o računovodstvu (NN 116/18) odnosi se na razvrstavanje poduzetnika i prema stavku 5. točki 2. istog članka društva za osiguranje i reosiguranje spadaju u kategoriju velikih poduzetnika.

Pravilnikom o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje (NN 50/19) propisani su struktura i sadržaj financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje za potrebe Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga te način i rokovi dostavljanja tih izvještaja Agenciji, kao i struktura i sadržaj godišnjeg izvješća i konsolidiranog godišnjeg izvješća te rokovi njihova javnog objavljivanja i dostavljanja Agenciji.

Sukladno članku 2. stavku 1. Pravilnika o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje (NN 50/19) društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje dužno je:

- voditi poslovne knjige,
- sastavljati knjigovodstvene isprave,
- vrednovati imovinu i obveze,
- sastavljati godišnje financijske izvještaje,
- sastavljati financijske izvještaje za razdoblja tijekom poslovne godine u skladu sa Zakonom o osiguranju, propisima kojima se uređuje računovodstvo i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

Financijski izvještaji društava za osiguranje, odnosno reosiguranje prikazani su na Slici 1.

Slika 1: Financijski izvještaji društva za osiguranje, odnosno reosiguranje

Izvor: prilagođeno prema članku 3. stavku 1. točkama 1., 2., 3., 4. i 5 Pravilnika o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje (NN 50/19)

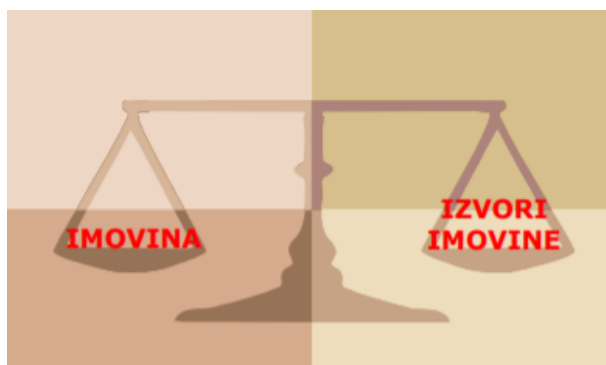
Svi se financijski izvještaji prikazani na Slici 1 moraju sastavljati za razdoblje poslovne godine, dok se izvještaj o financijskom položaju i izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, sukladno članku 7. stavku 1. Pravilnika o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje (NN 50/19) moraju sastavljati na sljedeće datume:

- 31. ožujka,
- 30. lipnja,
- 30. rujna,
- 31. prosinca.

2.1.1. Izvještaj o financijskom položaju

Izvještaj o financijskom položaju ili drugim riječima bilanca (lat. bi lanx = vaga s dvije zdjelice) jest sistematizirani prikaz imovine, obveza i kapitala na određeni dan, odnosno prikazuje imovinu s kojom poslovni subjekt raspolaže te izvore imovine. Budući da ukazuje na financijski položaj poslovnog subjekta, naziva još i izvještajem o financijskom položaju. Pri sastavljanju izvještaja o financijskom položaju treba voditi računa o načelu bilančne ravnoteže, koje nalaže

da imovina mora biti jednaka obvezama i kapitalu (Žager, 2011), što je slikovito prikazano Slikom 2.

Slika 2: Načelo bilančne ravnoteže

Izvor: Žager, K. (n.d.). Financijska, menadžerska i nadzorna izvješća u osiguranju i reosiguranju. [Mrežno]. Dostupno na:

http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/FIN/Izvje%C5%A1%C4%87a_prof_%C5%BDager_PDS.pdf

[13.8.2019.]

Treba naglasiti da su podaci prikazani u ovom izvještaju utemeljeni na povijesnim troškovima, što znači da daju opću procjenu vrijednosti društva (Vidučić, 2012). Izvještaj o financijskom položaju mora dati odgovore na pitanja o (Žager & Žager, 1999):

- financijskoj snazi poslovnog subjekta,
- likvidnosti poslovnog subjekta,
- sposobnosti za podmirenje kratkoročnih obveza,
- horizontalnoj financijskoj strukturi,
- položaju poslovnog subjekta u odnosu na konkurente.

Aktiva ovog izvještaja odnosi se na imovinu koja s obzirom na pojavni oblik može biti materijalna i nematerijalna, odnosno s obzirom na funkcionalnost dugotrajna i kratkotrajna. Izvori imovine predstavljaju pravne i fizičke osobe od kojih društvo nabavlja svoje resurse. Prema vlasništvu razlikuju se vlastiti i tuđi izvori imovine, dok se s obzirom na ročnost izvori imovine klasificiraju na (Žager, 2011):

- kratkoročne,
- dugoročne,
- trajne.

Obveze su postojeći dugovi koji su rezultat prošlih događaja, a dijele se na kratkoročne i dugoročne. Kapital se odnosi na dio imovine koji pripada vlasnicima, odnosno ostatak imovine nakon što se podmire obveze (Žager, 2011). Bilanca osiguravajućeg društva prikazana je u Tablici 1.

Tablica 1: Bilanca osiguravajućeg društva (skraćeni prikaz)

Oznaka pozicije	Opis pozicije	Prethodna godina			Tekuća godina		
		Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
I	NEMATERIJALNA IMOVINA						
II	MATERIJALNA IMOVINA						
III	ULAGANJA						
IV	ULAGANJA ZA RAČUN I RIZIK UGOVARATELJA ŽIVOTNOG OSIGURANJA						
V	UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM PRIČUVAMA						
VI	ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA IMOVINA						
VII	POTRAŽIVANJA						
VIII	OSTALA IMOVINA						
IX	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA						
X	UKUPNA AKTIVA						
XI	IZVANBILANČNI ZAPISI						
XII	KAPITAL I REZERVE						
XIII	OBVEZE DRUGOG REDA (PODREĐENE OBVEZE)						
XIV	MANJINSKI INTERES						
XV	TEHNIČKE PRIČUVE						
XVI	POSEBNE PRIČUVE ZA ŽIVOTNA OSIGURANJA KOD KOJIH UGOVARATELJ OSIGURANJA SNOSI						

	RIZIK ULAGANJA, bruto iznos						
XVII	OSTALE PRIČUVE						
XVIII	ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA OBVEZA						
XIX	DEPOZITI ZADRŽANI IZ POSLA PREDANOG U REOSIGURANJE						
XX	FINANCIJSKE OBVEZE						
XXI	OSTALE OBVEZE						
XXII	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA						
XXIII	UKUPNA PASIVA						
XXIV	IZVANBILANČNI ZAPISI						

Izvor: <https://www.hanfa.hr/trziste-osiguranja/tehnicke-upute-i-obraci/#section1>

2.1.2. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti temeljni je financijski izvještaj koji prikazuje prihode, rashode i financijski rezultat u određenom obračunskom razdoblju. Na osnovi informacije koje su u njemu prezentirane moguće je procjenjivati uspješnost poslovanja i ocjenjivati profitabilnost poslovnog subjekta (Žager, 2011).

Prihodi društava za osiguranje uključuju prihode iz pružanja usluga osiguranja, ulaganja i drugih prihoda. Kao glavni prihod društava za osiguranje izdvajaju se premije osiguranja, dok su glavni rashodi izdaci za sve osigurane slučajeve te poslovni rashodi za obavljanje djelatnosti. Ovaj izvještaj sadrži tehnički račun neživotnih osiguranja, tehnički račun životnih osiguranja i netehnički račun, odnosno ukupni obračun (Godač, 2015). U Tablici 2 prikazan je obrazac izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti.

Tablica 2: Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (skraćeni prikaz)

Oznaka pozicije	Opis pozicije	Prethodno obračunsko razdoblje			Tekuće obračunsko razdoblje		
		Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
I	Zarađene premije (prihodovane)						
II	Prihodi od ulaganja						
III	Prihodi od provizija i naknada						
IV	Ostali osigurateljno - tehnički prihodi, neto od reosiguranja						
V	Ostali prihodi						
VI	Izdaci za osigurane slučajeve, neto						
VII	Promjena matematičke pričuve i ostalih tehničkih pričuva, neto od reosiguranja						
VIII	Promjena posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja, neto od reosiguranja (+/-)						
IX	Izdaci za povrate premija (bonusi i popusti), neto od reosiguranja						
X	Poslovni rashodi (izdaci za obavljanje djelatnosti), neto						
XI	Troškovi ulaganja						
XII	Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja						
XIII	Ostali troškovi, uključujući vrijednosna usklađenja						
XIV	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja prije poreza (+/-)						
XV	Porez na dobit ili gubitak						
XVI	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja poslije poreza (+/-)						
XVII	UKUPNI PRIHODI						
XVIII	UKUPNI RASHODI						
XIX	Ostala sveobuhvatna dobit						
XX	Ukupna sveobuhvatna dobit						
XXI	Reklasifikacijske usklade						

Izvor: <https://www.hanfa.hr/trziste-osiguranja/tehnice-upute-i-obraci/#section1>

2.1.3. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima sastoji se od informacija o izvorima i načinima korištenja gotovine tijekom izvještajnog razdoblja. Na osnovu ovog izvještaja mogu se planirati budući tokovi gotovine, a u tom smislu i potreba za financiranjem (Vidučić, 2012).

Njegova se svrha očituje u procjenu poslovnog subjekta da ostvari čisti novčani tok, ali i ispuni svoje obveze. Ovaj je izvještaj važan i zbog procjenjivanja potrebe za eksternim financiranjem i evaluacije uzroka razlikovanja neto dobiti i čistog novčanog toka. Na osnovi informacija prezentiranim u izvještaju o novčanom toku može se povezati novčani primitci i novčani izdatci. Omogućeno je i zaključivanje o učincima novčanog toka, uključujući učinke investicijskih i financijskih aktivnosti (Gulin, et al., 2015). Tablica 3 prikazuje izvještaj o novčanim tokovima.

Tablica 3: Izvještaj o novčanim tokovima (skraćeni prikaz)

Oznaka pozicije	Opis pozicije	Tekuće poslovno razdoblje	Isto razdoblje prethodne godine
I	NOVČANI TOK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
1	Novčani tok prije promjene poslovne imovine i obveza		
2	Povećanje/smanjenje poslovne imovine i obveza		
3	Plaćeni porez na dobit		
II	NOVČANI TOK IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		
1	Primici od prodaje materijalne imovine		
2	Izdaci za nabavu materijalne imovine		
3	Primici od prodaje nematerijalne imovine		
4	Izdaci za nabavu nematerijalne imovine		
5	Primici od prodaje zemljišta i građevinskih objekata koji ne služe društvu za provođenje djelatnosti		
6	Izdaci za nabavu zemljišta i građevinskih objekata koji ne služe društvu za provođenje djelatnosti		
7	Povećanje/smanjenje ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate		
8	Primici od financijske imovine koja se drži do dospjeća		
9	Izdaci za financijsku imovinu koja se drži do dospjeća		
10	Primici od prodaje financijskih instrumenata		

11	Izdaci za ulaganja u financijske instrumente		
12	Primici od dividendi i udjela u dobiti		
13	Primici sa naslova otplate danih kratkoročnih i dugoročnih zajmova		
14	Izdaci za dane kratkoročne i dugoročne zajmove		
III	NOVČANI TOK OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI		
1	Novčani primici uslijed povećanja temeljnog kapitala		
2	Novčani primici od primljenih kratkoročnih i dugoročnih zajmova		
3	Novčani izdaci za otplatu primljenih kratkoročnih i dugoročnih zajmova		
4	Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica		
5	Novčani izdaci za isplatu udjela u dobiti (dividendi)		
	ČISTI NOVČANI TOK		
IV	UČINCI PROMJENE TEČAJEVA STRANIH VALUTA NA NOVAC I NOVČANE EKVIVALENTE		
V	NETO POVEĆANJE/SMANJENJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA		
1	Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja		
2	Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja		

Izvor: <https://www.hanfa.hr/trziste-osiguranja/tehnicke-upute-i-obraci/#section1>

2.1.4. Izvještaj o promjenama kapitala

Ovaj izvještaj prikazuje promjene na svim pozicijama kapitala, i to (Žager, 2011):

- neto dobit,
- dodatna ulaganja vlasnika,
- visinu izglasanih dividendi,
- revalorizacijske rezerve,
- ispravak temeljnih pogrešaka,
- promjene računovodstvenih politika itd.

Strukturu kapitala čine (Žager, 2011):

- upisani kapital,

- premije na emitirane dionice,
- revalorizacijske rezerve,
- rezerve,
- zadržana dobit/preneseni gubitak,
- dobit/gubitak tekuće godine.

Tablica 4: Izvještaj o promjenama kapitala (skraćeni prikaz)

Broj pozicije	Opis pozicije	Raspodjeljivo vlasnicima matice							Raspodjeljivo nekontrolirajućim interesima*	Ukupno kapital i rezerve
		Uplaćeni kapital (redovne i povlaštene dionice)	Premije na emitirane dionice	Revalorizacijske rezerve	Rezerve (zakonske, statutarne, ostale)	Zadržana dobit ili preneseni gubitak	Dobit/gubitak tekuće godine	Ukupno kapital i rezerve		
I.	Stanje na 01. siječnja prethodne godine									
1.	Promjena računovodstvenih politika									
2.	Ispravak pogreški prethodnih razdoblja									
II.	Stanje na 01. siječnja prethodne godine (prepravljeno)									
III.	Sveobuhvatna dobit ili gubitak prethodne godine									
1.	Dobit ili gubitak razdoblja									
2.	Ostala sveobuhvatna dobit ili gubitak prethodne godine									
IV.	Transakcije s vlasnicima (prethodno razdoblje)									
1.	Povećanje/smanjenje upisanog kapitala									
2.	Ostale uplate vlasnika									
3.	Isplata udjela u dobiti/dividenda									

4.	Ostale raspodjele vlasnicima									
V.	Stanje na zadnji dan izvještajnog razdoblja u prethodnoj godini									
VI.	Stanje na 01. siječnja tekuće godine									
1.	Promjena računovodstvenih politika									
2.	Ispravak pogreški prethodnih razdoblja									
VII.	Stanje 1. siječnja tekuće godine (prepravljeno)									
VIII.	Sveobuhvatna dobit ili gubitak tekuće godine									
1.	Dobit ili gubitak razdoblja									
2.	Ostala sveobuhvatna dobit ili gubitak tekuće godine									
IX.	Transakcije s vlasnicima (tekuće razdoblje)									
1.	Povećanje/smanjenje upisanog kapitala									
2.	Ostale uplate vlasnika									
3.	Isplata udjela u dobiti/dividenda									

4.	Ostale transakcije s vlasnicima									
X.	Stanje na zadnji dan izvještajnog razdoblja u tekućoj godini									

Izvor: <https://www.hanfa.hr/trziste-osiguranja/tehnicke-upute-i-obraci/#section1>

2.1.5. Bilješke uz financijske izvještaje

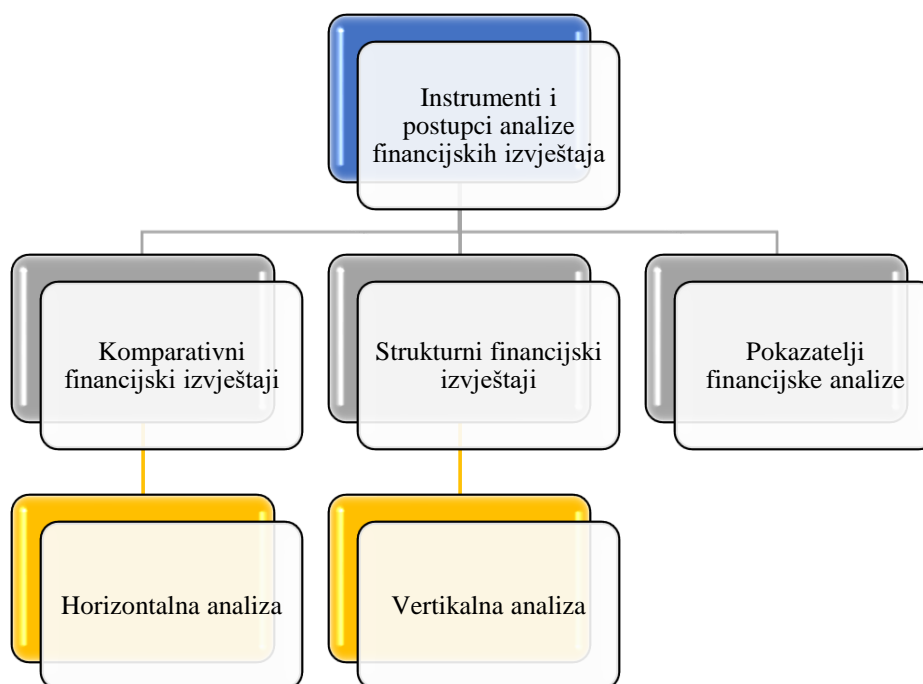
U bilješkama uz financijske izvještaje precizno se razrađuju najznačajnije pozicije prethodno razmatranih financijskih izvještaja. Pisane su u tekstualnom i numeričkom obliku, a njihov je sadržaj određen računovodstvenim standardima (Žager, 2011). Temeljna svrha bilješki uz financijske izvještaje očituje se u prezentiranju informacija koje nisu sadržane u temeljnim financijskim izvještajima, a ključne su za njihovo razumijevanje (Filipović, 2015).

Prema Uputi za popunjavanje financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje (2016) bilješke minimalno uključuju podatke o:

- kretanju prosječnog prinosa kojeg je društvo za osiguranje ostvarilo ulaganjem sredstava matematičke pričuve,
- kvoti šteta po vrstama neživotnih osiguranja,
- kvoti troškova po vrstama neživotnih osiguranja,
- kombiniranoj kvoti.

2.2. Analiza financijskih izvještaja društava za osiguranje i reosiguranje

Financijska se analiza provodi s ciljem procjene efikasnosti poslovanja i financijskog rezultata bilo koje organizacije, pa tako i osiguravajućih i reosiguravajućih društava. U tom se smislu podaci dobiveni financijskom analizom mogu razmatrati i kao upravljački alat kako bi se organizacijom moglo efikasno upravljati (Mićin, 2008). Drugim riječima, cilj analize financijskih izvještaja za interne potrebe odnosi se na procjenu budućih uvjeta i planiranje poslovanja, pregovore s investitorima te se također promatra i kao instrument unutarnje revizije i kontrole (Vidučić, 2012). S druge strane, financijska analiza ne služi samo organizacijama, već i svim zainteresiranim koji će rezultate analize iskoristiti za procjenu uspješnosti poslovanja u svim segmentima (Mićin, 2008).

Slika 3: Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja

Izvor: prilagođeno prema Žager, K. i Žager, L. (1999). Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: Opinio, str. 158.

U nastavku rada opisat će se postupci horizontalne i vertikalne analize financijskih izvještaja te analize pomoću pokazatelja.

2.2.1. Horizontalna i vertikalna analiza

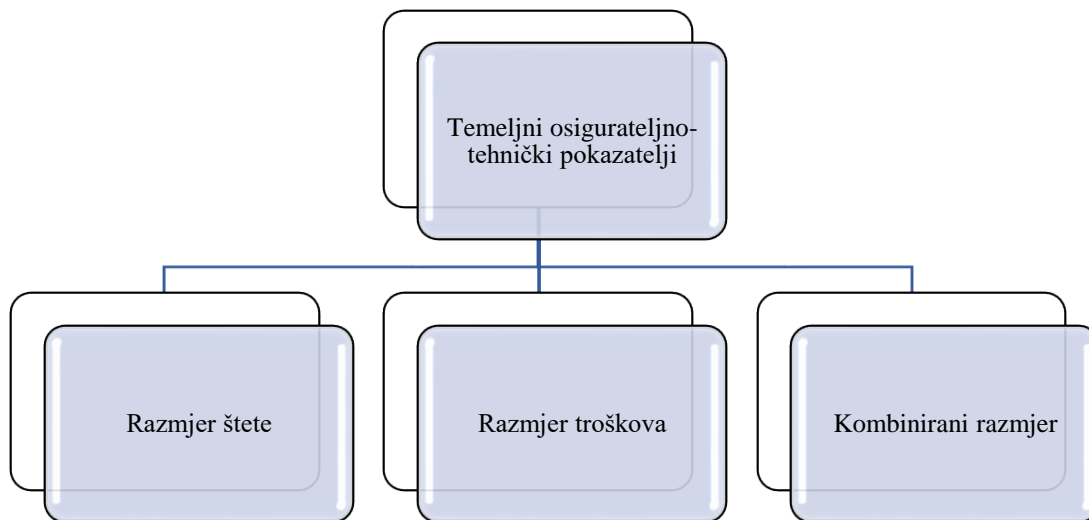
Horizontalnom analizom analizira se promjena pojedinih pozicija financijskih izvještaja kroz odabrani vremenski period, pri čemu se promjena izražava u postocima. Podloge horizontalne analize su komparativni financijski izvještaji, a promjene se promatraju preko serije baznih indeksa (Mićin, 2008). Na temelju promjena procjenjuje se koliko je uspješno i sigurno poslovanje organizacije (Žager & Žager, 1999). Preporuka je da se uspoređuju pozicije za dulji vremenski period jer su onda trendovi vjerodostojniji i mogu se donositi kvalitetniji poslovni planovi (Bolfek, et al., 2012).

Dok se horizontalnom analizom uspoređuju pozicije kroz određeni vremenski period, vertikalnom se analizom omogućava uvid u strukturu financijskih izvještaja. Dakle, jedna se pozicija iz financijskih izvještaja uzima kao konstanta i ostale se uspoređuju s njom. Primjerice, u bilanci se aktiva, odnosno pasiva označe sa 100, a ostale se pozicije stavljaju u odnos prema aktivi ili pasivi kako bi se dobio uvid u strukturu aktive, odnosno pasive (Mićin, 2008).

2.2.2. Analiza prema pokazateljima

U ovom će se dijelu pažnja posvetiti specifičnim pokazateljima koji se odnose na društva za osiguranje i reosiguranje.

Naime, budući da je djelatnost društava za osiguranje i reosiguranje značajno različita od djelatnosti ostalih organizacija, formirali su se i drugačiji pokazatelji uspješnosti poslovanja (Žager, et al., 2008), a oni su prikazani na Slici 4.

Slika 4: Temeljni osigurateljno-tehnički pokazatelji

Izvor: prilagođeno prema Žager, L., et al. (2008). Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: Masmedia, str. 320.

Razmjer štete računa se kao kvocijent zbroja likvidiranih šteta, promjena pričuva za štete i promjena ostalih tehničkih pričuva te zarađene premije. Idealna vrijednost ovog pokazatelja kreće se između 50% i 70%, uz tendenciju pada. Razmjer troškova predstavlja kvocijent poslovnih rashoda, ostalih osigurateljno-tehničkih izdataka te zarađene premije. Poželjno je da ovaj pokazatelj iznosi između 20% i 30%. Ako se u promatranom periodu uoči rast pokazatelja, onda taj rast indicira na brži rast poslovnih rashoda nego zaračunate bruto premije. S druge strane, tendencija pada indicira na brži rast zaračunate bruto premije. Kombinirani je razmjer suma razmjera šteta i razmjera troškova i ne bi trebao prelaziti 100% (Žager, et al., 2008).

3. KOMPARATIVNA ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA OSIGURAVAJUĆIH I REOSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA U RH

U nastavku rada prikazat će se vertikalna i horizontalna analiza financijskih izvještaja društava za osiguranje i reosiguranje te analiza prema pokazateljima.

3.1. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju društava za osiguranje i reosiguranje

U Tablici 5 prikazana je vertikalna analiza odabranih pozicija izvještaja o financijskom položaju Adriatic osiguranje d.d. od 2016. do 2018. godine.

Tablica 5: Vertikalna analiza pozicija izvještaja o financijskom položaju društva Adriatic osiguranje d.d. od 2016. do 2018. godine

Opis pozicije	2016. ('000 HRK)	Udio	2017. ('000 HRK)	Udio	2018. ('000 HRK)	Udio
Nematerijalna imovina	15 543	0,82%	14 961	0,77%	35 503	1,7%
Materijalna imovina	271 610	14,22%	271 168	13,84%	318 865	15,27%
Ulaganja	1 425 424	74,65%	1 483 164	75,64%	1 522 549	72,92%
Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja	0	0%	0	0%	0	0%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	9 009	0,45%	17 051	0,86%	15 067	0,72%
Odgođena i tekuća porezna imovina	16 511	0,84%	15 193	0,77%	16 897	0,82%
Potraživanja	133 774	7,1%	140 711	7,17%	133 933	6,42%
Ostala imovina	29 233	1,51%	4 420	0,23%	25 685	1,23%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela	7 935	0,41%	14 137	0,72%	19 360	0,92%

naplata prihoda						
UKUPNO AKTIVA	1 909 039	100%	1 960 807	100%	2 087 858	100%
Kapital i rezerve	893 353	46,79%	939 978	47,94%	976 063	46,76%
Obveze drugog reda (podređene obveze)	0	0%	0	0%	0	0%
Manjinski interes	0	0%	0	0%	0	0%
Tehničke pričuve	794 337	41,62%	800 353	40,82%	840 451	40,26%
Posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja, bruto iznos	0	0%	0	0%	0	0%
Ostale pričuve	0	0%	0	0%	0	0%
Odgođena i tekuća porezna obveza	80 053	4,2%	89 063	4,54%	84 787	4,06%
Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje	0	0%	0	0%	0	0%
Financijske obveze	65 521	3,43%	62 986	3,21%	102 279	4,89%
Ostale obveze	59 442	3,11%	59 784	3,051%	70 250	3,36%
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	16 333	0,85%	8 642	0,44%	14 028	0,67%
UKUPNO PASIVA	1 909 039	100%	1 960 807	100%	2 087 858	100%

Izvor: obrada autorice

Prema podacima prikazanim u Tablici 5 može se zaključiti da su u 2016. godini najveći udio u aktivi Adriatic osiguranja d.d., odnosno ukupnoj imovini imala ulaganja, koja su zastupljena sa 74,65%. Takav se trend nastavio i u 2017. (75,62%) i 2018. (72,925). S druge strane, najmanji

udio u aktivi 2016. imali su plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda, dok je najmanji udio u aktivi 2017. pripao ostaloj imovini (0,23%) te udjelu reosiguranja u tehničkim pričuvama 2018. (0,72%).

U ukupnoj pasivi kapital i rezerve u sve su tri promatrane godine zauzeli najveći udio, dok je nešto manji udio pripao tehničkim pričuvama, a najmanji udio u sve tri godine odnosi se na odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja.

U Tablici 6 prikazana je vertikalna analiza odabranih pozicija izvještaja o financijskom položaju Agram LIFE osiguranja d.d. od 2016. do 2018. godine.

Tablica 6: Vertikalna analiza pozicija izvještaja o financijskom položaju Agram LIFE osiguranja d.d. od 2016. do 2018. godine

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	7 460	0,35%	5 679	0,25%	3 903	0,17%
Oprema i investicije u tijeku	1 339	0,06%	1 343	0,05%	2 456	0,11%
Ulaganja	1 383 303	64,71%	1 582 388	70,52%	1 617 772	72,23%
Odgođena i tekuća porezna imovina	4 835	0,22%	9 521	0,42%	8 665	0,38%
Depoziti	11 580	0,54%	6 025	0,26%	6 035	0,27%
Zajmovi	336 500	15,74%	319 367	14,23%	322 142	14,38%
Ostala dugotrajna potraživanja	7 000	0,33%	7 000	0,31%	7 000	0,31%
Dugotrajna imovina	1 752 017	81,95%	1 931 323	86,07%	1 967 973	87,86%
Depoziti	136 123	6,36%	106 772	4,75%	39 870	1,78%
Zajmovi	179 593	8,4%	157 362	7,01%	180 618	8,06%
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	8 581	0,4%	8 669	0,38%	8 317	0,37%
Ostala potraživanja	33 950	1,58%	18 092	0,81%	23 566	1,05%
Novac u banci i blagajni	19 868	0,93%	9 073	3,72%	6 618	0,29%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	7 562	0,35%	12 579	0,56%	12 739	0,56%

Kratkotrajna imovina	385 677	18,05%	312 547	13,93%	271 728	12,14%
UKUPNO AKTIVA	2 137 694	100%	2 243 870	100%	2 239 701	100%
Kapital i rezerve	523 639	24,49%	548 557	24,44%	554 391	24,75%
Tehničke pričuve	1 479 535	69,22%	1 572 525	70,1%	1 606 515	71,73%
Ukupno obveze	134 521	6,29%	122 788	5,46%	78 795	3,52%
UKUPNO PASIVA	2 137 694	100%	2 243 870	100%	2 239 701	100%

Izvor: obrada autorice

Prema podacima prikazanim u Tablici 6 može se zaključiti da i kod Agram LIFE osiguranja d.d. najveći udio u ukupnoj imovini otpada na ulaganja kroz sve tri godine te taj udio u promatranom razdoblju raste. Oprema i investicije u tijeku s druge su strane zauzimale najmanji udio u ukupnoj imovini. U ukupnoj pasivi tehničke su pričuve 2016., 2017. te 2018. godine zauzimale najveći dio, i to redom 69,22%, 70,1% i 71,73%. najmanji udio pripao je ukupnim obvezama.

U Tablici 7 prikazana je vertikalna analiza odabranih pozicija izvještaja o financijskom položaju Allianz osiguranja d.d. od 2016. do 2018. godine.

Tablica 7: Vertikalna analiza pozicija izvještaja o financijskom položaju Allianz osiguranja d.d. od 2016. do 2018. godine

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	62 755	1,27%	66 732	1,31%	233 054	4,52%
Nekretnine i oprema	40 487	0,82%	35 959	0,77%	33 000	0,64%
Ulaganja	837 478	16,99%	745 427	14,54%	781 095	15,15%
Financijska imovina	3 473 699	70,48%	3 804 491	74,34%	3 678 171	71,37%
Zajmovi i potraživanja	62 609	1,28%	38 480	0,74%	35 277	0,68%
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	241 742	4,92%	187 768	3,66%	178 230	3,45%

Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju	147 397	2,99%	148 609	2,91%	126 423	2,45%
Novac i novčani ekvivalenti	62 010	1,25%	90 047	1,73%	88 418	1,72%
UKUPNA AKTIVA	4 928 554	100%	5 117 513	100%	5 153 668	100%
Kapital i rezerve	930 785	19,83%	1 000 448	19,54%	1 012 797	19,65%
Tehničke pričuve	3 703 736	75,13%	3 890 241	76,1%	3 964 393	76,92%
Obveze iz ugovora o osiguranju, ostale obveze i odgođeni prihodi	253 323	5,04%	174 534	3,41%	133 092	2,58%
UKUPNO PASIVA	4 928 554	100%	5 117 513	100%	5 153 668	100%

Izvor: obrada autorice

U sve tri promatrane godine najveći udio u ukupnoj imovini Allianz osiguranja d.d. pripao je financijskoj imovini, a potom ulaganjima, dok su nekretnine i oprema činile najmanje udjela, u pravilu ispod 1% za sve godine. Kao i kod Agram LIFE osiguranja d.d., tehničke su pričuve i u ukupnoj pasivi Allianz osiguranja d.d. zauzele najveće udio, dok su obveze iz ugovora o osiguranju, ostale obveze i odgođeni prihodi najmanje zastupljeni.

U Tablici 8 prikazana je vertikalna analiza odabranih pozicija izvještaja o financijskom položaju Croatia osiguranja d.d. od 2016. do 2018. godine

Tablica 8: Vertikalna analiza pozicija izvještaja o financijskom položaju Croatia osiguranja d.d. od 2016. do 2018. godine

Opis pozicije	2016. ('000 HRK)	Udio	2017 ('000 HRK)	Udio	2018. ('000 HRK)	Udio
Nematerijalna imovina	33 494	3,23%	37 287	0,34%	39 135	0,34%
Materijalna imovina	835 387	8,06%	679 681	6,13%	662 344	5,67%
Ulaganja	7 818 772	75,48%	8 375 007	75,52%	8 417 835	72,16%

Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja	138 599	1,33%	336 901	3,04%	437 973	3,75%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	198 091	1,91%	229 301	2,06%	234 381	2,01%
Odgođena i tekuća porezna imovina	110 340	1,06%	101 741	0,92%	85 962	0,74%
Potraživanja	949 241	9,16%	954 333	8,61%	1 038 785	8,91%
Ostala imovina	136 960	1,32%	157 278	1,42%	446 208	3,83%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	137 242	1,32%	218 414	1,96%	302 738	2,59%
UKUPNO AKTIVA	10 358 126	100%	11 089 942	100%	11 665 362	100%
Kapital i rezerve	2 578 883	24,89%	2 910 850	26,24%	3 209 112	27,51%
Manjinski interes	13 678	0,13%	12 493	0,11%	12 214	0,11%
Tehničke pričuve	6 678 643	64,47%	6 872 046	61,96%	7 027 530	60,24%
Posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja, bruto iznos	138 599	1,34%	336 901	3,05%	437 973	3,75%
Ostale pričuve	145 299	1,41%	118 498	1,06%	112 805	0,96%
Odgođena i tekuća porezna obveza	116 292	1,12%	119 447	1,07%	119 035	1,02%
Financijske obveze	4 173	-	17 613	0,16%	19 748	0,16%
Ostale obveze	343 203	3,31%	331 033	2,98%	361 881	3,11%
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	339 356	3,27%	371 062	3,34%	365 064	3,13%

UKUPNO PASIVA	10 358 126	100%	11 089 942	100%	11 665 362	100%
----------------------	-------------------	-------------	-------------------	-------------	-------------------	-------------

Izvor: obrada autorice

U ukupnoj imovini Croatia osiguranja d.d. u razmatranom su periodu ulaganja činila najveći udio, i to gotovo $\frac{3}{4}$ ukupne imovine. U 2016. najmanji udio u ukupnoj imovini činila je odgođena i tekuća porezna imovina, a 2017. i 2018. nematerijalnoj imovini. Tehničke pričuve u razmatranom periodu najviše se zastupljene u ukupnoj pasivi društva, a najmanji udio pripada financijskim obvezama.

U Tablici 9 prikazana je vertikalna analiza odabranih pozicija izvještaja o financijskom položaju Ergo osiguranja d.d. od 2016. do 2018. godine.

Tablica 9: Vertikalna analiza pozicija izvještaja o financijskom položaju Ergo osiguranja d.d. od 2016. do 2018. godine

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	4.002	3,31%	5.543	3,62%	5.774	3,27%
Nekretnine i oprema	2.375	1,96%	1.891	1,51%	1.480	0,84%
Ulaganja	-	-	-	-	-	-
Odgođena i tekuća porezna imovina	-	-	-	-	-	-
Financijska imovina	95.784	79,24 %	125.10 2	81,89 %	151.76 6	86,02 %
Zajmovi i potraživanja	527	0,43%	2.404	1,57%	405	0,23%
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	10.467	8,65%	13.123	8,59%	11.507	6,52%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju	3.066	2,54%	1.872	1,22%	2.171	1,23%
Novac i novčani ekvivalenti	4.663	3,85%	2.821	1,85%	3.339	1,89%
UKUPNA AKTIVA	120.88 4	100%	152.75 6	100%	176.44 2	100%
Kapital i rezerve	37.967	31,41 %	42.796	28,02 %	50.955	28,88 %
Tehničke pričuve	68.891	56,98 %	95.429	62,47 %	110.92 6	62,86 %

Odgodena i tekuća porezna obveza	419	0,34%	675	0,44%	689	0,39%
Obveze iz ugovora o osiguranju, ostale obveze i odgođeni prihodi	13.607	11,25%	13.856	9,07%	13.811	7,83%
Rezervacije	-	-	-	-	61	-
UKUPNO PASIVA	120.884	100%	152.756	100%	176.442	100%

Izvor: obrada autorice

U ukupnoj aktivi Ergo osiguranja d.d. najveći dio pripada financijskoj imovini, a 2018. financijska je imovina u ukupnoj imovini zastupljena s čak 86,02%. 2016. te 2018. najmanje su udjela u ukupnoj imovini imali zajmovi i potraživanja, a 2017. udjelu reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju. Tehničke pričuve imale su najviše udjela u pasivi društva, a obveze iz ugovora o osiguranju, ostale obveze i odgođeni prihodi najmanje za sve tri godine.

U Tablici 10 prikazana je vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Euroherc osiguranja d.d.

Tablica 10: Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Euroherc osiguranja d.d.

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	2 180	-	10 275	0,33%	13 588	0,38%
Nekretnine i oprema	241 682	8,21%	316 150	10,15%	444 805	12,59%
Ulaganja	761 147	25,84%	812 556	26,08%	852 770	24,14%
Financijska imovina	911 630	30,94%	823 713	2,64%	814 627	23,06%
Zajmovi i potraživanja	132 257	4,48%	656 697	21,08%	762 008	21,57%
Potraživanja po premijama	106 778	3,63%	159 657	5,13%	298 748	8,46%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju	15 686	0,53%	17 384	0,56%	20 739	0,58%
Novac i novčani ekvivalenti	64 469	2,18%	17 796	0,57%	17 987	0,51%
UKUPNA AKTIVA	2 945 744	100%	3 115 206	100%	3 532 233	100%
Kapital i rezerve	1 208 898	41,03%	1 277 093	40,99%	1 441 085	40,79%

Tehničke pričuve	1 444 402	49,03%	1 451 377	46,59%	1 572 291	44,52%
Odgodena i tekuća porezna obveza	69 786	2,36%	72 202	2,32%	61 675	1,75%
Obveze iz neposrednih poslova osiguranja	49 266	1,67%	35 170	1,13%	33 025	0,93%
Obveze iz poslova reosiguranja	1 533	-	5 826	0,18%	9 692	0,27%
UKUPNO PASIVA	2 945 744	100%	3 115 206	100%	3 532 233	100%

Izvor: izrada autorice

U ukupnoj imovini društva Euroher osiguranja d.d. u 2016. godini najzastupljenija je bila financijska imovina s 30,94%, dok je najmanje bila zastupljena nematerijalna imovina. 2017. godine najveći udio u ukupnoj imovini činila su ulaganja, a takav se trend nastavio i u 2018. godini. S druge strane, u 2017. godini u ukupnoj imovini društva najmanji udio otpao je na udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju, a 2018. na novac i novčane ekvivalente. Tehničke pričuve u sve su tri godine najzastupljenije u pasivi društva, i to s više od 40%, dok su najmanje zastupljene obveze iz poslova reosiguranja.

U Tablici 11 prikazan je vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Generali osiguranja d.d.

Tablica 11: Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Generali osiguranja d.d.

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	28 289	1,82%	31 263	1,72%	95 236	4,44%
Nekretnine i oprema	6 144	0,39%	5 844	0,32%	6 862	0,32%
Ulaganja	175 074	11,23%	156 493	8,58%	119 549	5,57%
Financijska imovina	1 187 402	76,18%	1 420 433	77,94%	1 668 621	77,82%
Zajmovi i potraživanja	3 479	0,22%	3 512	0,19%	4 008	0,18%
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	109 500	7,03%	150 255	8,24%	137 333	6,41%
Odgodena porezna imovina	558	-	1 038	-	937	-

Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju	43 842	2,81%	44 693	2,45%	91 110	4,25%
Novac i novčani ekvivalenti	4 406	0,28%	8 841	0,48%	20 675	0,96%
UKUPNA AKTIVA	1 558 694	100%	1 822 372	100%	2 144 331	100%
Kapital i rezerve	212 727	13,65%	256 873	14,09%	263 814	12,31%
Odgodena i tekuća porezna obveza	17 189	1,11%	21 197	1,16%	21 958	1,03%
Obveze iz neposrednih poslova osiguranja, ostale obveze i odgodeni prihodi	79 124	5,07%	94 685	5,19%	130 427	6,08%
Pričuve za ugovore o osiguranju	1 249 654	80,17%	1 449 617	79,54%	1 728 132	80,59%
UKUPNO PASIVA	1 558 694	100%	1 822 372	100%	2 144 331	100%

Izvor: obrada autorice

Financijska je imovina u sve tri razmatrane godine najzastupljenija u ukupnoj imovini društva Generali osiguranje d.d., i to s više od $\frac{3}{4}$ za svaku godinu. U 2016. godini najmanji udio u ukupnoj imovini otpao je na novac i novčane ekvivalente, a u naredne dvije godine na nekretnine i opremu. Nasuprot tome, u ukupnoj pasivi društva najzastupljenije su pričuve za ugovore o osiguranju, pri čemu se postotak kreće oko 80%, dok je najmanje zastupljena odgođena i tekuća porezna obveza.

U Tablici 12 prikazana je vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Grawe osiguranja d.d.

Tablica 12: Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Grawe osiguranja d.d.

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	548	.	330	-	147	-
Materijalna imovina	53 433	1,5%	45 649	1,25%	44 678	1,22%

Ulaganja	3 316 640	93,14%	3 367 202	92,39%	3 401 833	92,82%
Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja	77 387	2,17%	76 070	2,08%	70 137	1,92%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	56 641	1,59%	65 632	1,8%	66 374	1,81%
Odgodena i tekuća porezna imovina	0	-	0	-	3 183	-
Potraživanja	31 819	0,89%	49 504	1,35%	39 436	1,07%
Ostala imovima	19 127	0,54%	34 777	0,95%	33 234	0,91%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	5 198	0,14%	5 311	0,14%	5 908	-
UKUPNA AKTIVA	3 560 794	100%	3 644 475	100%	3 664 928	100%
Kapital i rezerve	600 674	16,87%	699 391	19,19%	711 973	19,43%
Tehničke pričuve	2 677 466	75,19%	2 750 225	75,46%	2 775 796	75,74%
Posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja, bruto iznos	74 420	2,08%	73 597	2,02%	67 951	1,85%
Ostale pričuve	2 059	-	1 786	-	1 670	-
Odgodena i tekuća porezna obveza	39 577	1,11%	51 700	1,42%	48 180	1,32%
Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje	636	-	516	-	0	-
Ostale obveze	159 519	4,48%	57 729	1,58%	50 619	1,38%
Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	6 444	0,18%	9 532	0,26%	8 739	0,23%

UKUPNO PASIVA	3 560 794	100%	3 644 475	100%	3 664 928	100%
----------------------	------------------	-------------	------------------	-------------	------------------	-------------

Izvor: obrada autorice

U sve tri razmatrane godine najveći udio u ukupnoj imovini društva Grawe osiguranje d.d. činila su ulaganja, i to za svaku godinu više od 90%. Nematerijalna imovina najmanje je zastupljena u ukupnoj imovini i njen je udio gotovo zanemariv. U ukupnoj pasivi na tehničke pričuve otpada najveći udio, koji se kreće oko 75%. Ostale pričuve zauzimaju najmanji, gotovo zanemariv udio.

U Tablici 13 prikazana je vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju HOK-a d.d.

Tablica 13: Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju HOK-a d.d.

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	27	-	77	-	91	-
Nekretnine i oprema	17 189	4,37%	15 748	3,79%	15 333	3,54%
Ulaganja	75 698	19,27%	85 484	20,57%	89 647	20,71%
Financijska imovina	112 138	28,55%	99 968	24,06%	114 756	26,51%
Zajmovi i potraživanja	106 758	27,18%	115 053	27,69%	103 088	23,82%
Potraživanja iz poslova osiguranja i ostala potraživanja	55 004	14,01%	66 949	16,12%	70 621	16,31%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju	11 572	2,95%	13 634	3,28%	12 648	2,92%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	0	-	211	-	536	-
Novac i novčani ekvivalenti	2 858	0,73%	5 327	1,28%	4 070	0,94%
UKUPNA AKTIVA	392 693	100%	415 496	100%	432 944	100%

Kapital i rezerve	102 416	26,08%	106 382	25,61%	111 121	25,66%
Tehničke pričuve	257 875	65,66%	273 343	65,78%	287 904	66,49%
Odgodena i tekuća porezna obveza	0	-	62	-	103	-
Obveze iz neposrednih poslova osiguranja	24 530	6,25%	28 174	5,21%	26 619	6,15%
Kamatonosni uzeti zajmovi	1 872	0,47%	1 536	0,37%	1 198	0,27%
UKUPNO PASIVA	392 693	100%	415 496	100%	432 944	100%

Izvor: obrada autorice

U ukupnoj aktivi društva HOK d.d. najzastupljenija je financijska imovina u 2016. te 2018. godini, dok u 2017. najveći udio otpada na zajmove i potraživanja. Udio nematerijalne imovine je zanemariv, kao i plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda. Što se tiče pasive društva, tehničke su pričuve najzastupljenije u sve tri razmatrane godine, a najmanje je zastupljena odgođena i tekuća porezna obveza te je njen udio zanemariv.

U Tablici 14 prikazana je vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d.

Tablica 14: Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d.

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	5	-	2	-	18	-
Nekretnine i oprema	84	0,14%	41	-	50	-
Ulaganja	47 452	81,76%	45 782	67,51%	43 952	68,55%
Potraživanja iz poslova osiguranja	985	1,69%	6 777	9,99%	8 123	12,67%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju	6 419	11,06%	12 690	18,71%	8 721	13,61%

Ostala potraživanja	2 547	4,38%	132	0,19%	138	0,22%
Novac i novčani ekvivalenti	541	0,93%	2 394	3,53%	3 103	4,84%
UKUPNA AKTIVA	58 033	100%	67 818	100%	64 108	100%
Kapital i rezerve	38 823	66,89%	39 975	58,94%	40 084	62,53%
Tehničke pričuve	16 021	27,61%	24 213	35,71%	19 428	30,31%
Odgodena i tekuća porezna obveza	427	0,74%	671	0,98%	671	1,04%
Obveze iz neposrednih poslova osiguranja	1 190	2,05%	1 183	1,74%	2 549	3,97%
Ostale obveze	1 572	2,71%	27 861	41,08%	24 024	37,47%
UKUPNO PASIVA	58 033	100%	67 818	100%	64 108	100%

Izvor: obrada autorice

Prema podacima prikazanim u Tablici 14 može se vidjeti da su ulaganja u sve tri godine najzastupljenija u ukupnoj imovini društva Hrvatsko kreditno osiguranje d.d., dok je udio nematerijalne imovine, pa i nekretnina i opreme najmanji. Kapital i rezerve u sve su tri godine najzastupljenije u ukupnoj pasivi društva, a najmanji udio odnosi se na obveze iz neposrednih poslova osiguranja, također u sve tri godine.

U Tablici 15 prikazana je vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Izvora d.d.

Tablica 15. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Izvora d.d.

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	330	0,35%	496	0,52%	363	0,33%
Nekretnine i oprema	272	0,29%	309	0,32%	323	0,29%
Ulaganja	19 685	21,35%	45 266	47,42%	46 491	42,71%
Financijska imovina	48 554	52,65%	26 172	27,42%	30 390	27,91%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	7 686	8,34%	7 754	8,12%	10 732	9,85%

za ugovore o osiguranju						
Potraživanja	13 842	15,01%	13 599	14,25%	19 003	17,45%
Novac i novčani ekvivalenti	1 836	1,99%	1 860	1,95%	1 570	1,44%
UKUPNA AKTIVA	92 205	100%	95 456	100%	108 872	100%
Kapital i rezerve	32 976	35,76%	31 291	32,78%	33 709	30,96%
Tehničke pričuve	51 665	56,03%	57 299	60,03%	67 535	62,03%
Ostale obveze	7 564	8,31%	6 866	7,19%	7 628	7,01%
UKUPNO PASIVA	92 205	100%	95 456	100%	108 872	100%

Izvor: obrada autorice

Prema podacima prikazanim u Tablici 15 može se uočiti da je u ukupnoj imovini društva Izvor osiguranje d.d. u 2016. godini bila najzastupljenija financijska imovina, a onda u naredne dvije ulaganja, dok su najmanji udio zauzimale nekretnine i oprema. Tehničke su pričuve u sve tri razmatrane godine najzastupljenije u pasivi društva, a ostale obveze zauzimaju najmanji udio u pasivi.

U Tablici 16 prikazana je vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Merkura d.d.

Tablica 16: Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Merkura d.d.

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	5 255	0,21%	5 858	0,22%	6 156	0,23%
Nekretnine i oprema	27 678	1,07%	26 809	1,01%	25 632	0,97%
Ulaganja	766 110	29,65%	747 939	28,04%	889 021	33,69%
Financijska imovina	1 381 939	53,48%	1 704 926	63,93%	1 588 585	60,22%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju	8 710	0,33%	7 632	0,28%	6 939	0,26%
Potraživanja	8 306	0,32%	8 632	0,32%	10 307	0,39%

Novac i novčani ekvivalenti	167 222	6,47%	11 302	0,42%	23 442	0,88%
UKUPNA AKTIVA	2 583 634	100%	2 667 011	100%	2 638 225	100%
Kapital i rezerve	338 806	12,92%	346 852	13,01%	273 843	10,38%
Tehničke pričuve	2 221 580	85,98%	2 296 333	86,1%	2 351 805	89,62%
Tekuća i odgođena porezna obveza	10 143	0,39%	10 463	0,39%	-	-
UKUPNO PASIVA	2 583 634	100%	2 667 011	100%	2 638 225	100%

Izvor: obrada autorice

Sukladno podacima prikazanim u Tablici 16 može se zaključiti da je financijska imovina zauzimala najveći udio u ukupnoj imovini društva Merkur d.d. u sve tri razmatrane godine, dok je nematerijalna imovina bila najmanje zastupljena. Tehničke pričuve najzastupljenije su u pasivi društva, također u sve tri godine, a najmanje je zastupljena odgođena i tekuća porezna obveza, pri čemu treba naglasiti da u 2018. godini nije zabilježena vrijednost u toj poziciji izvještaja o financijskom položaju.

U Tablici 17 prikazana je vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju OTP osiguranja d.d.

Tablica 17: Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju OTP osiguranja d.d.

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	715	0,47%	1 221	0,75%	1 317	0,78%
Ulaganja	540	0,35%	555	0,34%	555	0,33%
Financijska imovina	125 166	82,56%	141 715	87,64%	151 421	90,74%
Potraživanja	3 411	2,25%	4 051	2,51%	6 012	3,61%
Novac i novčani ekvivalenti	21 771	14,36%	14 153	8,74%	7 563	4,53%
UKUPNA AKTIVA	151 603	100%	161 695	100%	166 868	100%
Kapital i rezerve	53 903	35,55%	61 593	38,09%	61 611	36,92%
Tehničke pričuve	88 780	58,56%	91 753	56,74%	99 316	59,52%

Obveze iz osiguranja i ostale obveze	7 398	4,88%	6 915	4,27%	4 970	2,97%
Odgodena porezna obveza	1 522	1,01%	1 434	0,88%	971	0,58%
UKUPNO PASIVA	151 603	100%	161 695	100%	166 868	100%

Izvor: obrada autorice

Prema podacima prikazanim u Tablici 17 može se uočiti da u ukupnoj imovini društva OTP osiguranje d.d. u sve tri godine najveći udio zauzima financijska imovina, a potom novac i novčani ekvivalenti, dok su ulaganja najmanje zastupljena. Tehničke pričuve najzastupljenije su u pasivi društva u sve tri razmatrane godine, dok najmanji udio čini odgođena porezna obveza.

U Tablici 18 prikazana je vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Triglav osiguranja d.d.

Tablica 18: Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Triglav osiguranja d.d.

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	21 998	2,04%	23 481	2,06%	25 639	2,31%
Nekretnine i oprema	129 269	11,99%	129 550	11,41%	129 794	11,68%
Ulaganja	143 411	13,31%	131 569	11,58%	120 581	10,86%
Financijska imovina	592 678	54,97%	637 232	56,12%	643 185	57,12%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju	36 716	3,41%	61 320	5,41%	32 941	2,96%
Potraživanja	120 256	11,15%	127 624	11,24%	140 770	12,67%
Novac i novčani ekvivalenti	30 246	2,81%	21 847	1,92%	15 133	1,36%
UKUPNA AKTIVA	1 078 131	100%	1 135 493	100%	1 110 327	100%
Kapital i rezerve	207 280	19,22%	215 869	19,01%	221 883	19,98%
Tehničke pričuve	796 028	73,83%	845 940	74,5%	807 466	72,72%

Obveze iz poslova osiguranja i ostale obveze	46 864	4,35%	41 645	3,66%	50 671	4,56%
Odgođena porezna obveza	2 983	0,27%	4 502	0,39%	4 504	0,41%
UKUPNO PASIVA	1 078 131	100%	1 135 493	100%	1 110 327	100%

Izvor: obrada autorice

Prema podacima iz Tablice 18 može se vidjeti da je u ukupnoj imovini društva Triglav osiguranje d.d. najzastupljenija financijska imovina, i to u svim godinama. Najmanji udio u 2016. godini odnosi se na nematerijalnu imovinu, a u 2017. te 2018. na novac i novčane ekvivalente. Tehničke pričuve u sve su tri godine najzastupljenije u ukupnoj pasivi društva, dok je odgođena porezna obveza najmanje zastupljena.

U Tablici 19 prikazana je vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Uniqua osiguranja d.d.

Tablica 19: Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Uniqua osiguranja d.d.

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	50 859	1,31%	56 618	1,54%	67 592	1,94%
Nekretnine i oprema	37 934	0,97%	33 483	0,91%	23 269	0,66%
Ulaganja	58 952	1,52%	50 845	1,38%	56 460	1,62%
Financijska imovina	3 190 397	82,29%	3 002 019	81,62%	2 799 783	80,18%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju	294 424	7,59%	292 671	7,95%	292 494	8,37%
Potraživanja	175 384	4,52%	180 466	4,91%	185 542	5,32%
Novac i novčani ekvivalenti	68 844	1,77%	60 527	1,64%	66 756	1,91%
UKUPNA AKTIVA	3 876 794	100%	3 677 876	100%	3 491 896	100%
Kapital i rezerve	574 966	14,83%	577 575	15,71%	541 923	15,52%
Tehničke pričuve	2 950 482	76,11%	2 749 960	74,77%	2 604 807	74,59%

Obveze iz ugovora o osiguranju i ostale obveze	315 900	8,15%	318 289	8,65%	318 569	9,12%
Tekuća i odgođena porezna obveza	-	-	-	-	26 597	0,76%
UKUPNO PASIVA	3 876 794	100%	3 677 876	100%	3 491 896	100%

Izvor: obrada autorice

Financijska je imovina u promatranom periodu najzastupljenija u ukupnoj imovini društva Uniqua osiguranje d.d., i to za sve tri godine s više od 80%. Nekretnine i oprema zauzimaju najmanji udio u ukupnoj imovini. S druge strane, tehničke pričuve najzastupljenije su u ukupnoj pasivi u sve tri godine, dok je u 2018. najmanje zastupljena odgođena porezna obveza, s tim da vrijednost u toj poziciji u 2016. i 2017. nije zabilježena.

U Tablici 20 prikazana je vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Wiener osiguranja Vienna Insurance Group d.d.

Tablica 20: Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Wiener osiguranja Vienna Insurance Group d.d.

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	35 885	1,01%	43 038	1,28%	54 237	1,23%
Nekretnine i oprema	75 782	2,12%	76 507	2,27%	94 613	2,15%
Ulaganja	996 187	27,83%	978 537	29,09%	1 056 665	24,02%
Financijska imovina	1 785 565	49,88%	1 896 729	56,39%	2 825 688	64,25%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju	501 277	14,01%	295 581	8,78%	200 601	4,56%
Potraživanja	164 814	4,61%	137 064	4,07%	134 990	3,07%
Novac i novčani ekvivalenti	12 730	0,35%	10 278	0,31%	23 272	0,53%
UKUPNA AKTIVA	3 579 285	100%	3 363 354	100%	4 397 891	100%

Kapital i rezerve	565 929	15,81%	583 099	17,33%	686 553	15,61%
Tehničke pričuve	2 350 433	65,66%	2 457 899	73,08%	3 323 166	75,56%
Ostale obveze	579 828	16,19%	256 255	7,62%	305 890	6,95%
UKUPNO PASIVA	3 579 285	100%	3 363 354	100%	4 397 891	100%

Izvor: obrada autorice

Prema podacima prikazanim u Tablici 20 može se zaključiti da na financijsku imovinu otpada najveći udio ukupne imovine društva Wiener osiguranja Vienna Insurance Group d.d., dok se najmanji odnosi na nematerijalnu imovinu. U ukupnoj pasivi najzastupljenije su tehničke pričuve, dok je u 2016. najmanji udio otpao na kapital i rezerve, a onda u naredne dvije godine na ostale obveze.

U Tablici 21 prikazana je vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Wüstenrot životnog osiguranja d.d.

Tablica 21: Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Wüstenrot životnog osiguranja d.d.

Opis pozicije	2016. u '000 HRK	Udio	2017. u '000 HRK	Udio	2018. u '000 HRK	Udio
Nematerijalna imovina	1 084	0,97%	1 051	0,82%	865	0,62%
Nekretnine i oprema	459	0,41%	434	0,34%	241	0,17%
Ulaganja	63 627	56,89%	56 594	44,37%	51 458	36,55%
Financijska imovina	43 915	39,27%	64 468	50,54%	64 346	45,72%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju	71	-	179	0,14%	143	0,1%
Potraživanja	357	0,32%	332	0,26%	675	0,48%
Novac i novčani ekvivalenti	2 312	2,06%	4 491	3,52%	23 032	16,36%
UKUPNA AKTIVA	111 825	100%	127 549	100%	140 760	100%
Kapital i rezerve	37 273	33,33%	35 320	27,69%	34 098	24,22%

Tehničke pričuve	70 981	63,47%	88 121	69,08%	101 938	72,42%
Obveze iz poslova osiguranja i ostale obveze	2 730	2,44%	2 963	2,32%	3 532	2,51%
Obračunati troškovi i prihod budućeg razdoblja	743	0,66%	905	0,71%	862	0,62%
UKUPNO PASIVA	111 825	100%	127 549	100%	140 760	100%

Izvor: obrada autorice

Sukladno podacima iz Tablice 21, može se uočiti da su u ukupnoj imovini društva Wüstenrot životnog osiguranja d.d. najzastupljenija bila ulaganja u 2016., dok su u 2017. te 2018. ulaganja ustupila mjesto financijskoj imovini po udjelu u ukupnoj imovini. Najmanji udio činio je udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za ugovore o osiguranju. Tehničke pričuve u sve tri godine zauzimaju najveći udio u ukupnoj pasivi društva, dok su najmanje zastupljeni obračunati troškovi i prihod budućeg razdoblja.

Tablica 22. Komparativna analiza vrijednosti aktive/pasive društava za osiguranje i reosiguranje 2016. - 2018.

	AKTIVA/PASIVA		
	2016.	2017.	2018.
ADRIATIC OSIGURANJE D.D.	1 909 039	1 960 807	2 087 858
AGRAM LIFE OSIGURANJE D.D.	1 752 017	1 931 323	1 967 973
ALLIANZ ZAGREB D.D.	4 928 554	5 117 513	5 153 668
CROATIA OSIGURANJE D.D.	10 358 126	11 089 942	11 665 362
ERGO OSIGURANJE D.D.	120 884	152 756	176 442
EUROHERC OSIGURANJE D.D.	2 945 744	3 115 206	3 532 233
GENERALI OSIGURANJE D.D.	1 558 694	1 822 372	2 144 331
GRAWE OSIGURANJE D.D.	3 560 794	3 644 475	3 664 928
HOK – OSIGURANJE D.D.	392 693	415 496	432 944
HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE D.D.	58 033	67 818	64 108
IZVOR OSIGURANJE D.D.	92 205	95 456	108 872
MERKUR OSIGURANJE D.D.	2 583 634	2 667 011	2 638 225
OTP OSIGURANJE D.D.	151 603	161 695	166 868
TRIGLAV OSIGURANJE D.D.	1 078 131	1 135 493	1 110 327
UNIQUA OSIGURANJE D.D.	3 876 794	3 677 876	3 491 896

WIENER OSIGURANJE VIENNA INSURANCE GROUP D.D.	3 579 285	3 363 354	4 397 891
WÜSTENROT ŽIVOTNO OSIGURANJE D.D.	111 825	127 549	140 760

Izvor: obrada autora

Prema podacima prikazanim u Tablici 22 može se uočiti trend porasta vrijednosti aktive, odnosno pasive kod 12 društava za osiguranje i reosiguranje, a to su: Adriatic osiguranje d.d., Agram LIFE osiguranje d.d., Allianz zagreb d.d., Croatia osiguranje d.d., Ergo osiguranje d.d., Euroherc osiguranje d.d., Generali osiguranje d.d., Grawe osiguranje d.d., HOK osiguranje d.d., Izvor osiguranje d.d., OTP osiguranje d.d., Wiener osiguranje Vienna Insurance Group d.d. te Wüstenrot životno osiguranje d.d.

S druge strane, kod Hrvatskog kreditnog osiguranja zabilježen je pozitivan trend kretanja vrijednosti aktive/pasive u 2017. u odnosu na 2016. godinu, no onda se u 2018. može uočiti pad vrijednosti aktive/pasive. Kod Merkur osiguranja d.d. pad vrijednosti aktive/pasive može se uočiti u 2018. godini, a isti se slučaj može pratiti i kod Triglav osiguranja d.d., dok se kod Unique može pratiti pad vrijednosti aktive/pasive u 2017. te dalje u 2018. godini.

3.2. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društava za osiguranje i reosiguranje

U Tablici 23 prikazana je horizontalna analiza odabranih pozicija izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Adriatic osiguranja d.d.

Tablica 23: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Adriatic osiguranja d.d.

	2016.	2017	2018	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	531 966	574 190	640 511	7,94%	11,55%
Neto zaradene premije	518 204	553 425	609 998	6,79%	10,22%
Neto prihodi	57 961	13 437	53 073	-76,82%	294,97
Izdaci za osigurane slučajeve	(210 877)	(207 123)	(267 626)	-1,78%	29,21%
Dobit poslije poreza	51 111	42 724	61 395	-16,41%	43,71%

Izvor: obrada autorice

Neto zaračunate i neto zarađene premije rastu u 2017. te 2018. godini. U 2017. godini zabilježen je pad neto prihoda za 76,82%, da bi u 2018. porasli za 294,97% u odnosu na 2017. godinu. U 2017. su se smanjili izdaci za osigurane slučajeve, ali su u 2018. porasli za 29,21%. Dobit društva smanjila se za 16,41% 2017. u odnosu na 2016., ali je u 2018. porasla za 43,71% u odnosu na 2017.

U Tablici 24 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Agram LIFE osiguranja d.d.

Tablica 24: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Agram LIFE osiguranja d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	307 723	329 679	351 425	7,13%	6,59%
Neto zarađene premije	307 902	326 986	349 560	6,19%	6,91%
Neto prihodi	58 443	57 361	107 531	-1,85%	87,05%
Izdaci za osigurane slučajeve	(247 134)	(298 729)	(357 247)	20,87%	19,58%
Dobit poslije poreza	36 140	4 990	12 431	-86,19%	149,12%

Izvor: obrada autorice

Neto zaračunate premije društva porasle su u 2017. za 7,13% te u 2018. za 6,59%. neto zarađene premije kontinuirano rastu kroz razmatrani period. Neto prihodi smanjili su se u 2017. za 1,85% u odnosu na 2016., ali su u 2018. porasli za 87,05%. Izdaci za osigurane slučajeve kontinuirano rastu u promatranom periodu. Iako se dobit društva smanjila u 2017. godini za nešto više od 86%, u 2018. godini porasla je za 149,12%.

U Tablici 25 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Allianz osiguranja d.d.

Tablica 25: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Allianz osiguranja d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	984 299	1 060 921	1 072 239	7,72%	1,06%
Neto zarađene premije	985 908	1 025 818	1 050 738	4,04%	2,42%
Neto prihodi	1 156 622	1 190 219	1 222 267	2,91%	2,69%
Nastale štete	(687 248)	(703 754)	(683 250)	2,41%	-2,91%
Dobit poslije poreza	78 642	112 921	123 918	43,58%	9,73%

Izvor: obrada autorice

Kroz promatrani period može se uočiti trend porasta neto zaračunatih i neto zaraženih premija, uključujući i neto prihode. Iako su nastale štete u 2017. porasle za 2,41%, u 2018. su se smanjile za 2,91% u odnosu na 2017. Dobit poslije poreza u 2017. porasla je za 43,58% u odnosu na 2016. te za 9,73% u 2018. u odnosu na 2017.

U Tablici 26 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Croatia osiguranja d.d.

Tablica 26: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Croatia osiguranja d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	2 031 310	2 215 705	2 505 063	9,07%	13,06%
Neto zarađene premije	1 986 311	2 157 602	2 445 995	8,62%	13,36%
Neto prihodi	2 444 359	2 653 600	2 942 166	8,56%	10,87%
Nastale štete	(1 387 868)	(1 442 680)	(1 552 627)	3,94%	7,62%
Dobit poslije poreza	51 528	150 943	270 418	192,93%	79,15%

Izvor: obrada autorice

Prema podacima prikazanim u prethodnoj tablici može se zaključiti da je vrijednost neto zarađenih premija i neto zaračunatih premija rasla u promatranom periodu, kao i neto prihodi. Također, porasle su i nastale štete. Dobit društva u 2017. porasla je za čak 192,93% u odnosu na godinu ranije te za 79,15% 2018. u odnosu na 2017.

U Tablici 27 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Ergo osiguranja d.d.

Tablica 27: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Ergo osiguranja d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	61 276	90 480	100 528	47,66%	11,16%
Neto zarađene premije	52 319	80 793	99 898	54,42%	23,64%
Neto prihodi	55 167	84 578	102 739	53,32%	21,47%
Nastale štete	(30 993)	(43 888)	(48 982)	41,61%	11,61%
Gubitak razdoblja	(19 741)	(13 124)	(2 519)	-33,52%	-80,81%

Izvor: obrada autorice

U 2017. godini zabilježen je porast neto zaračunatih premija za 47,66%, neto zarađenih premija za 54,42%, neto prihoda za više od 50% te nastalih šteta za 41,61%. U istim je pozicijama nastavljen trend rasta i u 2018. godini. Međutim, društvo je u svim razmatranim godinama

poslovalo s gubitkom, no treba naglasiti da se u 2017. gubitak smanjio za 33,52%, a u 2018. za 80,81%.

U Tablici 28 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Ergo životnog osiguranja d.d.

Tablica 28: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Ergo životnog osiguranja d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zarađene premije	2 840	2 326	752	-18,09%	-67,66%
Neto prihodi	6 778	5 844	1 400	-13,78%	-76,04%
Nastale štete	(3 160)	(3 113)	(262)	-1,48%	-91,58%
Gubitak razdoblja	(2 823)	(2 187)	(3 862)	-22,53%	76,58%

Izvor: obrada autorice

Neto zarađene premije i neto prihodi pokazuju trend pada. Nastale štete smanjile su se za 1,48% 2017. te za 91,58% u 2018. godini. Društvo je u svim trima godinama poslovalo s gubitkom. Iako se gubitak u 2017. smanjio za 22,53%, u 2018. je porastao za 76,58% u odnosu na 2017. U Tablici 29 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Euroherc osiguranja d.d.

Tablica 29: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Euroherc osiguranja d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	823 569	896 731	1 093 085	8,88%	21,89%
Neto zarađene premije	808 290	851 576	982 559	5,35%	15,38%
Neto prihodi	938 723	982 294	1 168 091	4,64%	18,92%
Izdaci za osigurane slučajeve	(284 525)	(290 433)	(405 104)	2,07%	39,48%
Dobit poslije poreza	106 598	117 670	174 329	10,38%	48,15%

Izvor: obrada autorice

Prema podacima iz tablice može se zaključiti da neto zaračunate i zarađene premije te neto prihodi rastu u promatranom periodu. Izdaci za osigurane slučajeve također pokazuju trend rasta. Društvo je poslovalo s dobiti koja je u 2017. porasla za 10,38%, a u 2018. za 48,15%.

U Tablici 30 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Generali osiguranja d.d.

Tablica 30: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Generali osiguranja d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	440 689	508 847	602 597	15,46%	18,43%
Neto zarađene premije	435 980	496 296	585 984	13,83%	18,07%
Neto prihodi	509 916	575 904	654 969	12,94%	13,73%
Neto nastale štete	(316 433)	(356 188)	(424 226)	12,56%	19,11%
Dobit poslije poreza	10 579	13 796	13 849	30,41%	0,38%

Izvor: obrada autorice

Neto zaračunate i neto zarađene premije društva rastu i u 2017. te 2018. godini. Neto prihodi porasli su u 2017. za 12,94% te u 2018. za 13,73%. Međutim, i neto nastale štete bilježe trend rasta u promatranom periodu. Dobit društva porasla je u 2017. za 30,41%, ali u 2018. samo za 0,38% u odnosu na 2017. godinu.

U Tablici 31 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Grawe osiguranja d.d.

Tablica 31: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Grawe osiguranja d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Zarađene premije	335 525	376 217	392 150	12,13%	4,23%
Prihodi od ulaganja	181 822	182 890	149 562	0,58%	-18,22%
Prihodi od provizija i naknada	11 604	11 969	12 370	3,14%	3,35%
Ostali osigurateljno-tehnički prihodi	1 461	1 548	1 934	5,95%	24,94%
Ostali prihodi	652	3 812	1 642	484,66%	-56,93%
Izdaci za osigurane slučajeve	(251 427)	(281 108)	(310 421)	11,81%	10,42%
Promjena matematičke pričuve i ostalih tehničkih pričuva	(61 668)	(68 969)	(22 558)	11,84%	-67,29%
Promjena posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja	(3 760)	(823)	(5 646)	-78,11%	586,02%
Poslovni rashodi	(121 526)	(129 527)	(136 345)	6,58%	5,26%
Troškovi ulaganja	(33 415)	(30 411)	(50 211)	-8,98%	65,11%
Ostali tehnički troškovi	(2 587)	(2 859)	(2 955)	10,52%	3,35%
Ostali troškovi	(395)	(1 609)	(1 858)	307,34%	15,47%
Ukupni prihodi	547 165	576 436	557 477	5,35%	-3,29%
Ukupni rashodi	(502 151)	(524 602)	(526 218)	4,47%	0,31%
Ostala sveobuhvatna dobit	59 861	55 884	9 647	-6,64%	-82,74%
Ukupna sveobuhvatna dobit	104 875	107 717	21 852	2,71%	-79,72%

Izvor: obrada autorice

Kod zarađenih premija uočava se porast i u 2017. i u 2018, godini. Dok su prihodi od ulaganja u 2017. porasli za 0,58%, u 2018. su se smanjili za 18,22%. Prihodi od provizija i naknada te

ostali prihodi u promatranom su periodu pokazali trend porasta, ali su porasli i izdaci za osigurane slučajeve. Dok se u poziciji promjena matematičke pričuve i ostalih tehničkih pričuva mogao pratiti trend rasta u 2017., vrijednost se umanjila za 67,29% u odnosu na 2017. Promjena posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik u 2017. je umanjena za 78,11%, ali je u 2018. porasla za 586,02%. Kod poslovnih je rashoda zabilježen trend porasta i u 2017. i u 2018. Troškovi ulaganja smanjili su se za gotovo 9% u 2017., ali su porasli za 65,11% u 2018. Ostali tehnički i ostali troškovi u promatranom periodu rastu, a kod ukupnih je prihoda u 2018. zabilježeno umanjjenje vrijednosti za 3,29%, dok su iste godine ukupni rashodi porasli za 0,31%. Ostala i ukupna sveobuhvatna dobit u 2018. umanjena je za 82,74%, odnosno za 79,72%.

U Tablici 32 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti HOK-a d.d.

Tablica 32: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti HOK-a d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	178 081	190 442	196 907	6,94%	3,39%
Neto zarađene premije	176 696	183 965	195 461	4,11%	6,25%
Neto prihodi	187 177	194 818	209 475	4,08%	7,52%
Neto nastale štete	(85 733)	(88 618)	(112 652)	3,36%	27,12%
Dobit poslije poreza	11 076	8 197	10 693	-25,99%	30,45%

Izvor: obrada autorice

Prema podacima iz Tablice 32 može se vidjeti da neto zaračunate i zarađene premije te neto prihodi u promatranom periodu pokazuju trend porasta, a isto tako rastu i nastale štete. Društvo je poslovalo s dobiti, ali se dobit u 2017. smanjila za gotovo 26% da bi u 2018. porasla za nešto više od 30%.

U Tablici 33 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d.

Tablica 33: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	6 851	6 624	6 008	-3,31%	-9,29%
Neto zarađene premije	5 681	6 716	6 394	18,22%	-4,79%
Neto prihodi	8 606	9 950	9 254	15,62%	-6,99%

Neto izdaci i pričuve za povrat premije	(558)	(461)	(404)	-17,38%	-12,36%
Neto izdaci za osigurane slučajeve	(1 941)	(2 726)	(2 820)	40,44%	19,95%
Dobit poslije poreza	659	319	74	-51,59%	-76,81%

Izvor: obrada autorice

Neto zaračunate premije u 2017. i 2018. godini pokazuju trend pada vrijednosti, dok neto zarađene premije rastu u 2017., a onda se umanjuju za 4,78% u 2018. godini. S druge strane, neto prihodi u 2017. rastu za 15,62% da bi u 2018. opali za gotovo 7%. Neto izdaci i pričuve za povrat premije umanjuju se u 2017. te 2018., a neto izdaci za osigurane slučajeve rastu. Dobit društva u 2017. godini opala je za 51,69% te u 2018. za 76,71%.

U Tablici 34 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Izvor osiguranja d.d.

Tablica 34: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Izvor osiguranja d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Zarađene premije	39 216	42 894	43 471	9,37%	1,34%
Prihodi od ulaganja	5 620	6 316	2 609	12,38%	-58,69%
Prihodi od provizija i naknada	3 228	3 345	5 124	3,63%	53,18%
Ostali poslovni prihodi	155	245	197	58,06%	-19,59%
Izdaci za osigurane slučajeve	(19 411)	(26 569)	(23 463)	36,87%	-11,69%
Promjena ostalih pričuva	330	102	54	-69,09%	-47,05%
Poslovni rashodi	(28 480)	(27 458)	(28 154)	-3,58%	2,53%
Troškovi ulaganja	(74)	(736)	(465)	894,59%	-36,82%
Ostali tehnički troškovi	(1 237)	(1 416)	(1 604)	14,47%	13,27%
Ostali troškovi	(1 016)	(201)	(97)	-80,21%	-51,74%
Gubitak za godinu	(1 669)	(3 478)	(2 328)	108,38%	-33,06%

Izvor: obrada autorice

Zarađene premije društva rastu u 2017. te 2018. godini. Dok su prihodi od ulaganja porasli u 2017., u 2018. umanjili su za 58,69% u odnosu na 2017. godinu. Prihodi od provizija i naknada kontinuirano rastu. Ostali poslovni prihodi porasli u 2017. godini, ali su za gotovo 20% umanjili u 2018. Izdaci za osigurane slučajeve u 2017. godini porasli su za 36,87%, a onda u 2018. pali za 11,69%. Promjena ostalih pričuva pada iz godine u godinu, a poslovni su se rashodi u 2017. najprije umanjili, a onda u 2018. porasli za 2,53%. Troškovi ulaganja porasli su za 894,59% u 2017. te su se umanjili u 2018. za 38,82% u odnosu na 2017. ostali tehnički troškovi kroz period rastu dok se ostali troškovi smanjuju. Društvo je poslovalo s gubitkom koji je u 2017. porastao za 108,38%, a onda se u 2018. smanjio za 33,06%.

U Tablici 35 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Merkur osiguranja d.d.

Tablica 35: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Merkur osiguranja d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	258 778	268 633	267 970	3,81%	-0,24%
Neto zarađene premije	257 956	268 265	267 390	3,99%	-0,32%
Neto prihodi	363 642	365 427	360 057	0,49%	-1,46%
Neto nastale štete	(225 369)	(243 419)	(230 671)	8%	-5,23%
Dobit poslije poreza	23 258	27 705	22 454	19,12%	-18,95%

Izvor: obrada autorice

Neto zarađene i računate premije društva, kao i neto prihodi, nastale štete i dobit u 2017. godini rastu u odnosu na 2016. godinu. Međutim, kod svih je navedenih pozicija u 2018. godini zabilježen pad vrijednosti u odnosu na vrijednost iz 2016. godine.

U Tablici 36 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti OTP osiguranja d.d.

Tablica 36: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti OTP osiguranja d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	42 325	44 430	42 955	4,97%	-3,32%
Neto zarađene premije	42 301	44 461	42 913	5,11%	-3,48%
Ostali prihodi	4 811	4 831	4 335	0,42%	-10,26%
Neto prihodi	47 112	49 292	47 248	4,63%	-4,14%
Neto nastale štete	(15 203)	(12 424)	(23 737)	-18,27%	91,05%
Ukupno nastale štete i ostali troškovi	(41 062)	(39 406)	(44 645)	-4,03%	13,29%
Dobit poslije poreza	4 821	8 092	2 133	67,84%	-73,64%

Izvor: obrada autora

Vrijednost neto zaračunatih i zarađenih premija društva raste u 2017. te u 2018. se umanjuje za 3,32%, odnosno za 3,48%. Ostali prihodi blago su porasli 2017. godine te u 2018. opali za 10,26%. Trend porasta pa pada vrijednosti može se pratiti i kod neto prihoda. S druge strane, neto nastale štete umanjile su se za 18,27% u 2017., ali su u 2018. porasle za 91,05%. ukupno nastale štete i ostali troškovi smanjili su se u 2017. te su u 2018. zabilježili porast. Dobit je u 2017. porasla za 67,84% da bi se u 2018. umanjila za 73,64%.

U Tablici 37 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Triglav osiguranja d.d.

Tablica 37: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Triglav osiguranja d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	306 634	339 270	318 991	10,64%	-5,97%
Neto zarađene premije	299 710	323 703	322 042	8%	-0,52%
Neto prihodi	350 334	384 779	364 977	9,83%	-5,14%
Nastale štete	(194 482)	(220 091)	(187 922)	13,16%	-14,62%
Dobit poslije poreza	209	802	6 007	283,73%	649%

Izvor: obrada autorice

Neto zaračunate i zarađene premije društva u 2017. godini rastu, a u 2018. godini im se umanjuje vrijednost u odnosu na 2017. godinu. Neto prihodi porasli su za 9,83% u 2017., a u 2018. su se umanjili za 5,14%. Nastale štete su u 2017. godini porasle, ali su se u 2018. smanjile za 14,62%. Dobit društva u porastu je kroz razmatrani period.

U Tablici 38 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Uniqua osiguranja d.d.

Tablica 38: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Uniqua osiguranja d.d.

	2016.	2017	2018	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	429 749	417 670	435 873	-2,81%	4,36%
Neto zarađene premije	408 001	399 363	406 004	-2,12%	1,66%
Neto prihodi	580 381	570 280	547 187	-1,74%	-4,05%
Izdaci za osigurane slučajeve	(321 502)	(314 423)	(299 749)	-2,01%	-4,66%
Dobit poslije poreza	25 841	26 065	23 708	0,86%	-9,04%

Izvor: obrada autorice

U 2017. godini neto zaračunate i zarađene premije pokazuju trend pada vrijednosti, ali u 2018. vrijednost obiju pozicija raste. Neto prihodi umanjili su u 2017. godini za 1,74% te je trend pada vrijednosti nastavljen i u 2018. godini. Izdaci za osigurane slučajeve umanjili su se i u 2017. i u 2018. godini. Dobit poslije poreza neznatno je porasla 2017., a onda je u 2018. godini umanjena za 9,04% u odnosu na 2017.

U Tablici 39 prikazana je horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Wiener osiguranja Vienna Insurance Group d.d.

Tablica 39: Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Wiener osiguranja Vienna Insurance Group d.d.

	2016.	2017.	2018.	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	427 964	475 946	637 929	11,21%	34,03%
Neto zarađene premije	423 281	462 519	627 561	9,27%	35,68%
Neto prihodi	634 236	649 196	812 840	2,35%	25,21%
Nastale štete	(343 356)	(373 195)	(499 627)	8,69%	33,87%
Dobit poslije poreza	26 095	27 896	41 953	6,9%	50,39%

Izvor: obrada autorice

Neto zaračunate i zarađene premije u 2017. i 2018. godini rastu, kao i neto prihodi. Nastale štete u 2017. porasle su za 8,69% te u 2018. za 33,87%. Društvo je poslovalo s dobiti koja je u 2017. porasla za 6,9% te u 2018. za nešto više od 50%.

U Tablici 40 prikazana je horizontalna analiza Wüstenrot životnog osiguranja d.d.

Tablica 40: Horizontalna analiza Wüstenrot životnog osiguranja d.d.

	2016.	2017	2018	Promjena 2017./2016.	Promjena 2018./2017.
Neto zaračunate premije	46 242	39 612	39 858	-14,33%	0,62%
Neto zarađene premije	46 054	38 731	39 868	-15,9%	2,93%
Neto prihodi	48 611	41 761	43 359	-14,09%	3,82%
Nastale štete	(30 820)	(20 040)	(19 095)	-34,97%	-4,72%
Gubitak razdoblja	(3 856)	(2 599)	(1 632)	-32,59%	-37,21%

Izvor: obrada autorice

Kod neto zaračunatih i zarađenih premija te neto prihoda u 2017. godini može se pratiti trend umanjenja vrijednosti, a onda u 2018. godini trend rasta u odnosu na 2017. godinu. Nastale štete kroz razmatrani se period umanjuju, međutim društvo je i u 2017. i u 2018. godini poslovalo s gubitkom. Unatoč tome, može se uočiti kako se gubitak umanjuje.

U Tablici 41 prikazana je komparativna analiza dobiti (gubitka) društava za osiguranje i reosiguranje.

Tablica 41: Komparativna analiza dobiti (gubitka) društava za osiguranje i reosiguranje 2016. - 2018.

		DOBIT (GUBITAK)		
		2016.	2017.	2018.
ADRIATIC	OSIGURANJE	51 111	42 724	61 395
D.D.				

AGRAM LIFE OSIGURANJE D.D.	36 140	4 990	12 431
ALLIANZ ZAGREB D.D.	78 642	112 921	123 918
CROATIA OSIGURANJE D.D.	51 528	150 943	270 418
ERGO OSIGURANJE D.D.	(19 741)	(13 124)	(2 519)
ERGO ŽIVOTNO OSIGURANJE D.D.	(2 823)	(2 187)	(3 862)
EUROHERC OSIGURANJE D.D.	106 598	117 670	174 329
GENERALI OSIGURANJE D.D.	10 579	13 796	13 849
GRAWE OSIGURANJE D.D.	104 875	107 717	21 852
HOK – OSIGURANJE D.D.	11 076	8 197	10 693
HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE D.D.	659	319	74
IZVOR OSIGURANJE D.D.	(1 669)	(3 478)	(2 328)
MERKUR OSIGURANJE D.D.	23 258	27 705	22 454
OTP OSIGURANJE D.D.	4 821	8 092	2 133
TRIGLAV OSIGURANJE D.D.	209	802	6 007
UNIQUA OSIGURANJE D.D.	25 841	26 065	23 708
WIENER OSIGURANJE VIENNA INSURANCE GROUP D.D.	26 095	27 896	41 953
WÜSTENROT ŽIVOTNO OSIGURANJE D.D.	(3 856)	(2 599)	(1 632)

Izvor: obrada autorice

Prema podacima prikazanim u Tablici 41 može se zaključiti da su sljedeća društva bilježila trend rasta dobiti i u 2017. i u 2018. godini: Allianz Zagreb d.d., Croatia osiguranje d.d., Euroherc osiguranje d.d., Generali osiguranje d.d., Triglav osiguranje d.d. i Wiener osiguranje Vienna Insurance Group d.d. Iako su poslovala u gubitku, kod sljedećih se društava gubitak u 2017. te 2018. godini umanjio: Ergo osiguranje d.d. i Wüstenrot životno osiguranje d.d. Ostala društva bilježe oscilacije u kretanju dobiti (gubitka).

3.3. Analiza prema specifičnim pokazateljima

U Tablici 42 prikazana je analiza prema specifičnim pokazateljima.

Tablica 42. Analiza prema specifičnim pokazateljima

	POKAZATELJ	2016.	2017.	2018.
ADRIATIC OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	38,39%	49,5%	44,03%
	Razmjer troškova	57,66%	57,35%	50,8%
	Kombinirani razmjer	96,05%	106,85%	94,83%
AGRAM LIFE OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	4,78%	11,06%	19,32%
	Razmjer troškova	25,91%	22,92%	21,13%

	Kombinirani razmjer	30,69%	33,98%	40,45%
ALLIANZ ZAGREB D.D.	Razmjer štete	52,21%	55,23%	57,61%
	Razmjer troškova	36,79%	32,35%	21,84%
	Kombinirani razmjer	89%	87,58%	79,45%
CROATIA OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	64,32%	64,71%	59,68%
	Razmjer troškova	39,52%	38,72%	37,62%
	Kombinirani razmjer	103,84%	103,43%	97,3%
ERGO OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	40,94%	54,44%	44,11%
	Razmjer troškova	83,93%	66,62%	56,33%
	Kombinirani razmjer	124,87%	121,06%	100,44%
EUROHERC OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	42,39%	43,16%	40,59%
	Razmjer troškova	56,23%	55,63%	53,38%
	Kombinirani razmjer	98,62%	98,79%	94,17%
GENERALI OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	42,27%	50,12%	57,04%
	Razmjer troškova	40,31%	33,85%	41,49%
	Kombinirani razmjer	82,58%	83,97%	98,53%
GRAWE OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	75,93%	79,1%	79,53%
	Razmjer troškova	36,99%	35,52%	35,18%
	Kombinirani razmjer	112,92%	114,62%	114,71%
HOK – OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	51,12%	51,71%	58,21%
	Razmjer troškova	47,22%	44,56%	40,63%
	Kombinirani razmjer	98,34%	96,27%	98,84%
HRVATSKO KREDITNO OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	37,84%	43,47%	71,53%
	Razmjer troškova	92,13%	95,28%	93,82%
	Kombinirani razmjer	129,97%	138,75%	165,35%
IZVOR OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	50,33%	62,18%	54,09%
	Razmjer troškova	75,77%	67,32%	68,45%
	Kombinirani razmjer	126,1%	129,5%	122,54%
MERKUR OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	64,61%	64,89%	65,59%
	Razmjer troškova	30,89%	27,47%	26,19%
	Kombinirani razmjer	95,5%	92,36%	91,78%
OTP OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	25,37%	21,72%	43,69%
	Razmjer troškova	62,42%	61,92%	48,74%
	Kombinirani razmjer	87,79%	83,64%	92,43%
	Razmjer štete	59,18%	72%	62,95%

TRIGLAV OSIGURANJE D.D.	Razmjer troškova	49,47%	45,35%	47,44%
	Kombinirani razmjer	108,65%	117,35%	110,39%
UNIQUA OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	110,87%	135,76%	116,08%
	Razmjer troškova	53,15%	52,32%	51,63%
	Kombinirani razmjer	163,52%	187,99%	167,71%
WIENER OSIGURANJE VIENNA INSURANCE GROUP D.D.	Razmjer štete	58,52%	5,44%	73,32%
	Razmjer troškova	51,25%	46,93%	37,26%
	Kombinirani razmjer	109,5%	52,37%	110,58%
WÜSTENROT ŽIVOTNO OSIGURANJE D.D.	Razmjer štete	4,21%	8,92%	-
	Razmjer troškova	47%	62,79%	-
	Kombinirani razmjer	21,21%	71,71%	-

Izvor: obrada autorice

Sukladno podacima prikazanima u prethodnoj tablici može se zaključiti da sve društva čiji se pokazatelji kreću u preporučenim intervalima mogu se okarakterizirati kao uspješna društva. Neka poduzeća pokazuju mala odstupanja od preporučenih vrijednosti, dok se kod drugih uočavaju veća odstupanja.

4. ZAKLJUČAK

Formu financijskih izvještaja društava za osiguranje i reosiguranje propisuje Pravilnik o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društava za osiguranje odnosno društava za reosiguranje (NN 50/19), a za potrebe Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga. Također, navedenim su Pravilnikom definirani način i rokovi dostavljanja tih izvještaja Agenciji, kao i struktura i sadržaj godišnjeg izvješća i konsolidiranog godišnjeg izvješća te rokovi njihova javnog objavljivanja i dostavljanja Agenciji.

Društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje dužna su sastavljati: izvještaj o financijskom položaju, odnosno bilancu, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, odnosno račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala te bilješke uz financijske izvještaje.

Financijski se izvještaji mogu analizirati kako bi se procijenila efikasnost poslovanja i financijski rezultata bilo koje organizacije, pa tako i osiguravajućih i reosiguravajućih društava. Cilj analize financijskih izvještaja za interne potrebe društava odnosi se na procjenu budućih uvjeta i planiranje poslovanja, pregovore s investitorima, ali i na internu kontrolu. S druge strane, korisnici analize financijskih izvještaja su i svi zainteresirani koji će rezultate analize iskoristiti za procjenu uspješnosti poslovanja u svim segmentima.

U radu su se analizirale odabrane pozicije izvještaja o financijskom položaju i izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti horizontalnom i vertikalnom analizom te analizom prema pokazateljima specifičnim za osiguravajuća i reosiguravajuća društva. Provedena je analiza pokazala da se trend porasta vrijednosti aktive, odnosno pasive može pratiti kod 12 društava za osiguranje i reosiguranje, a to su: Adriatic osiguranje d.d., Agram LIFE osiguranje d.d., Allianz zagreb d.d., Croatia osiguranje d.d., Ergo osiguranje d.d., Euroherc osiguranje d.d., Generali osiguranje d.d., Grawe osiguranje d.d., HOK osiguranje d.d., Izvor osiguranje d.d., OTP osiguranje d.d., Wiener osiguranje Vienna Insurance Group d.d. te Wüstenrot životno osiguranje d.d.

S druge strane, kod Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d. zabilježen je pozitivan trend kretanja vrijednosti aktive/pasive u 2017. u odnosu na 2016. godinu, no onda se u 2018. može uočiti pad vrijednosti aktive/pasive. Kod Merkur osiguranja d.d. pad vrijednosti aktive/pasive može se

uočiti u 2018. godini, a isti se slučaj može pratiti i kod Triglav osiguranja d.d., dok se kod Unique može pratiti pad vrijednosti aktive/pasive u 2017. te dalje u 2018. godini.

Porast dobiti od 2016. do 2018. zabilježili su: Allianz Zagreb d.d., Croatia osiguranje d.d., Euroherc osiguranje d.d., Generali osiguranje d.d., Triglav osiguranje d.d. i Wiener osiguranje Vienna Insurance Group d.d. Društva čiji se pokazatelji razmjera šteta, razmjera troškova i kombiniranog razmjera kreću u preporučenim intervalima mogu se okarakterizirati kao uspješna društva. Kod nekih se mogu uočiti mala odstupanja od preporučenih vrijednosti, dok se kod drugih uočavaju veća odstupanja.

LITERATURA

1. Bolfek, B., Stanić, M. & Knežević, S. (2012): Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke. *Ekonomski vjesnik*, 25(1), str. 146-167.
2. Ćurak, M. & Jakovčević, D. (2007): *Osiguranje i rizici*. Zagreb: RRiF Plus.
3. Filipović, I. (2015): *Računovodstvo financijskih institucija*. Split: Ekonomski fakultet.
4. Godač, D. (2015): *Analiza financijskih izvještaja društava za osiguranje*. Karlovac: Veleučilište u Karlovcu.
5. Gulin, D., Bakran, D. & Milčić, I. (2015): Određene pripremne radnje prije sastavljanja financijskih izvještaja. *Računovodstvo i financije*, br. 12.
6. Mićin, K. (2008): *Računovodstvo osiguravajućih društava*. Zagreb: HASIBO.
7. Narodne novine. (2018): *Zakon o računovodstvu*. Zagreb: Narodne novine d.d., br. 116.
8. Narodne novine. (2019): *Pravilnik o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društava za osiguranje odnosno društava za reosiguranje*. Zagreb: Narodne novine d.d., br. 50.
9. Vidučić, Lj. (2012): *Financijski menadžment*. Zagreb: RRiF Plus.
10. Zelenika, R. (2000): *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog dijela*. Rijeka: Ekonomski fakultet.
11. Žager, K. (2011) *Financijska, menadžerska i nadzorna izvješća u osiguranju i reosiguranju*. [Internet], Dostupno na:
12. https://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/FIN/Izvje%C5%A1%C4%87a_prof_%C5%BDager_PDS.pdf [13. 8. 2019.].
13. Žager, K. & Žager, L. (1999): *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Masmedia.
14. Žager, L., Žager, K., Mamić Sačer, I. & Sever, S. (2008): *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Masmedia.

POPIS SLIKA

Slika 1. Financijski izvještaji društva za osiguranje, odnosno reosiguranje	8
Slika 2. Načelo bilančne ravnoteže.....	9
Slika 3. Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja.....	20
Slika 4. Temeljni osigurateljno-tehnički pokazatelji	21

POPIS TABLICA

Tablica 1. Bilanca osiguravajućeg društva (skraćeni prikaz)	10
Tablica 2. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (skraćeni prikaz)	12
Tablica 3. Izvještaj o novčanim tokovima (skraćeni prikaz)	13
Tablica 4. Izvještaj o promjenama kapitala (skraćeni prikaz)	16
Tablica 5. Vertikalna analiza pozicija izvještaja o financijskom položaju društva Adriatic osiguranje d.d. od 2016. do 2018.	22
Tablica 6. Vertikalna analiza pozicija izvještaja o financijskom položaju Agram LIFE osiguranja d.d. od 2016. do 2018.	24
Tablica 7. Vertikalna analiza pozicija izvještaja o financijskom položaju Allianz osiguranja d.d. od 2016. do 2018.	25
Tablica 8. Vertikalna analiza pozicija izvještaja o financijskom položaju Croatia osiguranja d.d. od 2016. do 2018.	26
Tablica 9. Vertikalna analiza pozicija izvještaja o financijskom položaju Ergo osiguranja d.d. od 2016. do 2018.	28
Tablica 10. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Euroherc osiguranja d.d.	29
Tablica 11. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Generali osiguranja d.d.	30
Tablica 12. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Grawe osiguranja d.d.	31
Tablica 13. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju HOK-a d.d.	33
Tablica 14. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d.	34
Tablica 15. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Izvora d.d.	35
Tablica 16. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Merkura d.d.	36
Tablica 17. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju OTP osiguranja d.d.	37
Tablica 18. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Triglav osiguranja d.d.	38
Tablica 19. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Uniqua osiguranja d.d.	39

Tablica 20. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Wiener osiguranja Vienna Insurance Group d.d.	40
Tablica 21. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju Wüstenrot životnog osiguranja d.d.	41
Tablica 22. Komparativna analiza vrijednosti aktive/pasive društava za osiguranje i reosiguranje 2016. - 2018.	42
Tablica 23. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Adriatic osiguranja d.d.	43
Tablica 24. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Agram LIFE osiguranja d.d.	44
Tablica 25. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Allianz osiguranja d.d.	44
Tablica 26. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Croatia osiguranja d.d.	45
Tablica 27. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Ergo osiguranja d.d.	45
Tablica 28. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Ergo životnog osiguranja d.d.	46
Tablica 29. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Euroherc osiguranja d.d.	46
Tablica 30. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Generali osiguranja d.d.	47
Tablica 31. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Grawe osiguranja d.d.	47
Tablica 32. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti HOK-a d.d.	48
Tablica 33. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d.	48
Tablica 34. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Izvor osiguranja d.d.	49
Tablica 35. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Merkur osiguranja d.d.	50
Tablica 36. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti OTP osiguranja d.d.	50

Tablica 37. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Triglav osiguranja d.d.	51
Tablica 38. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Uniqua osiguranja d.d.	51
Tablica 39. Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Wiener osiguranja Vienna Insurance Group d.d.	52
Tablica 40. Horizontalna analiza Wüstenrot životnog osiguranja d.d.	52
Tablica 41. Komparativna analiza dobiti (gubitka) društava za osiguranje i reosiguranje 2016. - 2018.	52
Tablica 42. Analiza prema specifičnim pokazateljima	53

SAŽETAK

Djelatnost osiguranja značajno utječe na razvoj gospodarstva i promatra se kao važan faktor stabilnosti financijskog sustava. Prema podacima HANFA-e u Hrvatskoj trenutno djeluje ukupno 18 društava za osiguranje i reosiguranje. Njihovi financijski izvještaji osiguravaju zainteresiranim korisnicima informacije o poslovanju, stoga je analiza financijskih izvještaja tih društava važna kako bi zainteresirani mogli donijeti odluke u skladu sa svojim interesima. Problem istraživanja vezan je za analizu performansi poslovanja sektora osiguranja u Republici Hrvatskoj. Cilj završnog rada je analiza i usporedba stavki financijskih izvještaja, odnosno odabranih pokazatelja performansi za osiguravajuća i reosiguravajuća društva u Republici Hrvatskoj. Provedena je analiza ukazala na trend kretanja dobiti društava za osiguranje i reosiguranje, kao i na udio pojedinih pozicija izvještaja o financijskom položaju u aktivi, odnosno pasivi. Društva čija se vrijednost specifičnih pokazatelja kreće u preporučenim okvirima uspješno su poslovala.

Ključne riječi: osiguravajuća društva, financijski izvještaji, analiza financijskih izvještaja

SUMMARY

Insurance business has a significant impact on economic development and is seen as an important factor in the stability of the financial system. According to HANFA, a total of 18 insurance and reinsurance companies currently operate in Croatia. Their financial statements provide interested users business information, so analyzing the financial statements of these companies is important in order to make decisions in accordance with their interests. The research problem is related to the analysis of business performance of the insurance sector in the Republic of Croatia. The aim of the final paper is to analyze and compare the items of financial statements and selected performance indicators for insurance and reinsurance companies in the Republic of Croatia. The conducted analysis showed the trend of profit of insurance and reinsurance companies, as well as the share of individual positions of the statement of financial position in assets and liabilities. Companies whose value of specific indicators is moving within the recommended limits have been successful.

Keywords: insurance companies, financial statements, analysis of financial statements